ÉRTESITŐ

AZ

UNITÁRIUS VALLÁSKÖZÖNSÉG ISKOLÁIRÓL

AZ 1881—82-IK TANÉVBEN.

A NEVELÉSÜGYI BIZOTTSÁG MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE:

KOVÁCS JÁNOS,

igazgató-tanár.

III. Évfolyam.

KOLOZSVÁRTT,

NYOMATOTT STEIN JÁNOS NYOMDÁSZNÁL.

1882.

ÉRTESITŐ

AZ

UNITÁRIUS VALLÁSKÖZÖNSÉG ISKOLÁIRÓL

AZ 1881—82-IK TANÉVBEN.

A NEVELÉSÜGYI BIZOTTSÁG MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE:

KOVÁCS JÁNOS,

igazgató-tanár.

III. Évfolyam.

KOLOZSVÁRTT,
NYOMATOTT STEIN JÁNOS NYOMDÁSZNÁL.
1882.

A) KOLOZSVÁRI FŐTANODA.

I. Főfelügyelet.

Az iskola feletti felügyeletet gyakorolja az „Egyházi Főtanács"; közvetlen pedig a Kolozsvártt székelő „Egyházi Képviselő tanács."

II. Iskolai igazgatóság.

Elnökök: Felügyelő gondnokok: dr. Brassai Sámuel, a kolozsvári m. kir. tud. egyetem ny. r. tanára, a Magy. T. Akad. r. tagja.
„ „ Hajós János, miniszteri tanácsos.
„ „ Kőváry László.
„ „ P. Horváth Kálmán.
Előadó: Kovács János, igazgató.
Jegyző: Boros György.
Tagjai: a felügyelő gondnokok és a rendes tanárok.

a) Végrehajtó közegek.

Igazgató: Kovács János.
Iskola-főnök: Barabás Ábel, pap- és tanárjelölt
Ellenőr: Kanyaró Ferencz, papjelölt.
Iskola-gazda: Székely Zsigmond, papjelölt.

b) Iskolai esküdtszék.

Elnök: Barabás Ábel.
Tagok: Kanyaró Ferencz, Székely Zsigmond, Mózes Mihály papjelöltek; Gábor Albert, Adorján Domokos, Fazakas Lajos, Pap László, II. Pál Ferencz I. papnövendékek; Boros Sándor VIII. oszt. t.

c) Iskolai kórház.

Rendes orvos: dr. Gálffy Endre.
Felügyelő: Kovács János, igazgató-tanár.

III. Tanári és tanitói személyzet s az általuk előadott tantárgyak.

a) A papnevelő intézetben.

Sorszám	Tanár v. tanitó neve	Kineveztetés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma: hetenként	Órák száma: összesen	Észrevételek
1	Ferencz József, püspök és rendes tanár.	1857 püspökké választatott 1876.	Symb. theologia. Unitár. egyh.-tört. és Liturgika .	III.	2 2	6	A vallásközönség iskoláinak főfelügyelője.
			Egyh. szónoklattan . .	II.	1		
			Gyakorl. szónoklat . .	I.	1		
2	Kovács János, r. tanár.	1872	Angolnyelv	I. II. III.	2 2 2	6	Lásd alább.
3	Péterfi Dénes, lelkész és r. tanár	1876	Vallásbölcsészet.	I. II. III.	1	1	Kolozs dobokakörí jegyző, a „K, Magvető“ szerkesztője, az ifj. „olv. önképzőkör“ védnöke.
4	Boros György, r. tanár.	1879	Hébernyelv	I.	2	13	Az igazgatósági gyülések jegyzője, a papn. i. „Önképző körének“ védnöke.
			„	II.	3		
			Biblia bevezetés . .	I. II.	2		
			Exegesis .	I. II.	3		
			Hittan . .	I.	3		
5	Mózes András, lelkész és ideiglenes tanár.	1881	Egyházjog .	I. II.	3	6	
			Egyháztört.	I. II.	3		
6	Stöger Béla, szaktanitó	1876	Hármonia .	I. II. III.	2	2	Lásd alább

b) A gymnasiumban.

1	Kovácsi Antal, r. tanár.	1857	Latinyelv .	IV. V. VI. VII. VIII.	4 3 3 2 2	14	Közigazgatási és tanügyi jegyző.

Sorszám	Tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma: heteukint	Órák száma: összesen	Észrevételek
2	Pap Mózes r. tanár.	1857	Mennyiségtan	IV.	3	14	Főtanodai könyvtárnok, a VIII. oszt. főnöke.
				V.	3		
				VI.	3		
				VII.	3		
				VIII.	2		
3	Nagy Lajos, r. tanár.	1857	Görögnyelv	VII.	2	13	Egyh. fő- és pénzügyi jegyző, kolozsdoboka köri esperes, s a dalárda védnöke.
			„	VIII.	2		
			Magy. ir. tört	VII.	2		
			Irálytan	IV.	3		
			Költészettan	V.	2		
			Szónoklattan	VI.	2		
4	Benczédi Gergely, r. tanár.	1866	Természettan	III.	2	13	A természettani szertár őre és a VII. oszt. főnöke.
			„	VII.	4		
			Vegytan	VIII.	4		
			Ásványtan	V.	3		
5	Kovács János, r. tanár.	1872	Magyar történelem	VIII.	3	12	Igazgató-tanár, kórház-felügyelő, a kolozsvári m. kir. tud. egyetemen az angol ny. m. t. és a „Ker. Magvető“ szerkesztője.
			Egyetemes történelem	VII.	3		
				VI.	3		
			Angol nyelv	önk. tanulóknak	2		
			Szónoklati gyakorlat	VI. VII. VIII.	1		
6	Ulár Pál, r. tanár.	1873	Görög nyelv	IV.	4	14	A nevelésügyi bizottság jegyzője, az V. és VI. gymn. o. főnöke s az alosztályuak olvasó egyletének védnöke.
				V.	4		
			Régiségtan	VI.	4		
				V.	2		
7	Péterfi Dénes	1876	Vallástan	IV.	1	7	Lásd fennebb.
				VI.			
				VII.	2		
			Bölcselem	VII. VIII.	3		
			Predikáczió	VI. VII. VIII.	1		
8	Boros György, r. tanár.	1879	Erkölcstan	V.	1	1	A vasárnapi vallásoktatás vezetője.
9	Mózes András, ideigl. tanár	1881	Szépészet és magyar irod. történet	VIII.	2	2	Lásd fennebb.
10	dr Bartók István, póttanár.	1873	Állattan	VI.	3	9	A kolozsvári polgári iskolában r. tanár.
			„	II.	2		
			„	I.	2		
			Növénytan	IV.	2		

Sorszám	Tanár v. tanító neve	Kinevezte tés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma heten-ként	Órák száma össze-sen	Észrevételek
11	Benedek Áron, póttanár	1874	Számtan	I. II.	3 3	6	A kolozsvári m. k. tanitónőképezde r. tanára.
12	dr. Veress Vilmos, póttanár.	1875	Mennyiségtani földrajz	VIII.	1	1	A kolozsvári felsőbb keresk. iskolában r. tanár.
13	dr. Wachsmann Ede, póttanár	1879	Német nyelv	V. VI. VII. VIII.	3 3 2 2	10	
14	dr. Vajda Emil, segédtanár.	1880	Német nyelv	I. II. III. IV.	3 4 4 4	15	A IV. osztály főnöke.
15	Székely József, segédtanár.	1880	Földrajz » » Történelem	I. II. III. IV.	3 3 3 2	11	Okl. tanárjelölt; a III. gymn. o. főnöke.
16	Csegezi Gyula, köztanitó.	1880	Mértan .	III.	3	3	Tanárjelölt.
17	Barabás Ábel, köztanitó.	1877	Magyar nyelv » » » » Vallástan » »	I. II. III. I. II. III.	4 3 3 1 1 1	13	Pap- és tanárjelölt; iskolaiőnök s az I. gymn. o. főnöke. A II-ik félévben Németh István papj. vette át.
18	Máté György, köztanitó.	1881	Latin nyelv	II. III.	5 4	9	Tanárjelölt; a II. gymn. oszt. főnöke.
19	Péterfi Lajos, köztanitó.	1881	Latinnyelv	I.	5	5	Tanárjelölt.
20	Sárdi József, szaktanitó.	1861	Vallásos ének » » » »	III. IV. V.	2	2	A kolozsvári ekklézsia kántora.
21	Kővári Endre, szaktanitó.	1870	Rajz . . . »	I. II. III. IV. V.	2 2	4	Képiró

Sorszám	Tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma heti	Órák száma összesen	Észrevételek
22	Stöger Béla, szaktanár.	1881	Műének „ Hármonia Orgonázás	VI. VII. VIII. önként tanulóknak	3 2	5	A kolozsvári állami tanitónő-képében rendes zene- és énektanár.
23	Adorján Domokos, szaktanitó.	1876	Műének Vallásos ének	III. IV. V. I. II. g.	3 2	5	III. papnövendék.
24	Móricz György, szaktanitó.	1881	Szépirás	I. II. III. IV. V.	2 2	4	
25	Nyárádi Lajos, szaktanitó.	1872	Testgyakorlat „ „	I. II. III. IV. V. VI. VII.	2 2 2	6	Torna-tanitó a helybeli tornavivodában.
	c) Az elemi iskolában.						
1	Kanyaró Ferencz, köztanitó.	1879	Minden tantárgyat a	4. el. oszt.	16	16	Pap- és tanárjelölt, ellenőr; a 4. el. o. főnöke.
2	Mózes Mihály, köztanitó.	1881	Minden tantárgyat a	3. el. oszt.	16	16	Papjelölt s a 3. el. oszt főnöke.
3	Binder János, okleveles tanitó.	1879	Minden tantárgyat az	1. 2. e. o.	16	16	Az 1. és 2. elemi oszt. főnöke.
4	Adorján Domokos,	1876	Vallásos ének	1. 2. 3. 4.	16	16	Lásd fennebb.
5	Móricz György,	1881	Rajz és irás	3. 4.	3	3	Lásd fennebb.

IV. Magán-tanitók.

Főtanodánkban a magántanitási rendszer századok óta szokásban volt. Iskolai törvényeink értelmében magántanitói felügyelet alatt állanak — az igazgató ellenőrzése mellett — az öt gymn. oszt. és a négy elemi oszt. növendékei.

Minden magán-tanitónak szoros kötelessége szelid és okos bánásmód mellett tanitványát a közórákra előkésziteni; forditásait, számtani s más dolgozatait vele elkészittetni és kijavittatni. Nevelője is lévén tanitványának, köteles annak lelki és testi épsége és jólléte felett őrködni, s mindent lelkiismeretesen megtenni, a mi tanitványa javára s előmenetelére szolgál.

Magán-tanitással foglalkoznak: a tanárjelöltek, kőztanitók, papjelöltek, papnövendékek és a gymnasiumban a felosztályuak.

A kik javadalomban részesülnek, kötelesek a fizetésre képtelen szegény tanulók közül egynek oktatását ingyen elvállalni.

A tapasztalat azt mutatja, hogy az életre való intézkedés nagyon hasznos és czélszerü a tanulókra nézve. A magántanitók, úgy szólva a gondos szülőket helyettesitik. De a mig egyfelől a magántanitói intézmény üdvös hatásu a tanitványokra nézve, addig másfelől jótétemény sok szegény sorsu ifjunak, a mennyiben magán-tanitás által önerején képezheti magát.

A lefolyt tanévben ez úton 41-en részesültek kosztban; az összes jövedelem pedig magán-tanitásból (a kosztot is pénzértékben számitva) volt 8,658 frt 50 kr. o. é.

V. A tanterv táblázatos átnézete.

a) A papnevelő intézetben.

	Osztályonként heti óra-szám			
	III.	II.	I.	Együtt
Keresztény hittudomány	—	—	3	3
Az unitárius egyház története és Symbolica theologia (féléves tantárgyak)	2	—	—	2
Exegesis	—	3	3	6
Vallás bölcsészet	1	1	1	3
Paptan és egyházszertartástan (féléves tárgyak)	2	—	—	2
Biblia bevezetés	—	2	2	4
Egyház-történelem	3	3	—	6
Egyetemes egyházjog	—	3	3	6
Héber nyelv	—	3	2	5
Angol nyelv	2	2	2	6
Egyházi szónoklattan	—	—	1	1
Gyakorlati szónoklattan	1	1	1	3
Harmonia	2	2	2	6
	13	20	20	53

Megjegyzés: A papnöveldei tanfolyam összes tantárgyai közül a theologia encyclopaedia, erkölcstan, vallásbölcsészet és az unitár. egyházjog váltakozás nyomán nem adattak elé.

b) A gymnasiumban.

	Osztályonként heti óra-szám								
	VIII.	VII.	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	Együtt
Vallás	—	2	2	1	1	1	1	1	9
Magyar nyelv	3	2	2	2	3	3	3	4	22
Német nyelv	2	2	3	3	4	4	4	3	25
Latin nyelv	2	2	3	3	4	4	5	5	28
Görög nyelv	2	2	4	4	4	—	—	—	16
Régiségtan	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Földrajz	1	—	—	—	—	3	3	3	10
Történelem	3	3	3	—	2	—	—	—	11
Mennyiségtan	2	3	3	3	3	3	3	3	23
Természetrajz	—	—	3	3	2	—	2	2	12
Természettan	—	4	—	—	—	2	—	—	6
Vegytan	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Bölcsészet	3	3	—	—	—	—	—	—	6
Szépirás	—	—	—	1	1	1	2	2	7
Rajz	—	—	—	2	2	2	2	2	10
Harmonia	2	2	2	2	—	—	—	—	8
Műének	—	—	—	1	1	1	—	—	3
Vallásos ének	—	—	—	1	1	1	1	1	5
Tornászat	2	2	2	2	2	2	2	2	16
	26	27	27	30	30	27	28	28	223

c) Az elemi iskolában.

	Osztályonként heti óra-szám.				
	4.	3.	2.	1.	Együtt
Vallás	2	3	3	3	11
Magyarnyelv	3	3	—	—	6
Magy. olv-, beszéd-, ért. gyakorlat	—	—	4	6	10
Németnyelv	2	—	—	—	2
Földrajz	3	3	—	—	6
Számtan	4	4	4	3	15
Természetrajz	2	3	4	3	12
Irás	2	2	1	1	6
Rajz	2	2	2	1	7
Ének	2	2	2	2	8
	22	22	20	19	83

VI. A tanterv és tananyag mindkét félévre vonatkozó vázlatos kimutatása.

a) A papnevelő intézetben.

III. éves papnövendékek.

Symbolica theologia. Székely Mózes kézirati tankönyve nyomán. Első félévben. Het. 2 órán.

Az unitárius egyháztörténete. Ferencz József kézirati tankönyve után. Első félévben. Het. 2 órán.

Vallásbölcsészet. Kovács Ödön k. könyve nyomán. Első félév: A vallás kezdetleges nyilvánulása. A turániak vallása. Az árja vagy indogermán nép-család vallása. Második félév: Ennek folytatása: a zendfaj, a germánok, görögök és rómaiak vallása. Het. 1 órán.

Paptan. (Cura pastoralis). Szabadon előadva. Második félévben. Het. 2 órán.

Egyházszertartástan. (Liturgica) Ferencz József kézirati tankönyve után. Második félévben. Het. 2 órán.

Egyháztörténelem. Hase K. nyomán Farkas József. Első félév: Az új-kor a reformatiótól a westphali békéig. Het. 3 órán. Második félév: A westphaliai békétől a jelenkorig. Het. 3 órán. A III. és II. éves pannövendékeknek

Angol nyelvtan. Mindkét félévben: Ransbourgh olvasókönyvéből fordítások magyarra s magyar olv. könyvekből angolra. Het. 2 órán.

Szónoklati gyakorlatok. Félévenként három irásbeli dolgozat s egy-egy szóbeli előadás. Het. 1 órán.

Harmonia. Het. 2 órán.

Megjegyzés: A III. éves papnövendékek a „kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetben“ Vörös Sándor igazgató által előadott gazdaságtant is hallgatták 1 órán, úgyszintén kertészeti gyakorlatok is voltak berendezve Ritter Gusztáv főkertész vezetése alatt het. 2 órán.

II. éves papnövendékek.

Biblia bevezetés. Bevezetésül szöveg-birálat a tanár jegyzetei után. Biblia bevezetés: A Pál utazásai előadva a Csel. könyve és a páli levelek alapján. A galatai, 2 korinthusi és római levelek ismertetése. Kézikönyv: Simén Domokos „Bibliai tanulmányok“ és a tanár jegyzetei. Első félév. A páli levelek,

(folytatás), a katholikus levelek, a Jelenések könyve és az evangeliumok ismertetése, különös tekintettel az egyház kebelében alakult pártoknak az egyes iratok keletkezésére gyakorolt befolyására. Második félév. Het. 2 órán.

Egyháztörténelem. A III. évesekkel. Het. 3 órán.

Egyetemes egyházjog. K. k. Kovács Ferencz. Első félévben: A kútfőktől az egyházi adók-, illetékek- és dijakig. Het. 3 órán. Második félévben: Az egyházi adók-, illetékek- és dijaktól végig. Het. 3 órán.

Vallás bölcsészet. A III. és I. évesekkel.

Exegesis. A synopticus evangeliumok olvasása és exegetikai bírálata. Luk. I—IV. fej. Mát. I. II. III és IV. 11 r.-ig és Márkból a parallel helyek. Kézikönyv: Auger Synopsis evangeliorum Mathaei, Marci, Lucae. Első félév. Máthé IV. 12. — VII. Márk. és Lukácsból a parallel helyek. Privát studiumul kitüzettek „az evangeliumi csodák", Simén D. ily czimű könyve nyomán, miből valamint a második félévi tárgyból zártkörü irásbeli vizsga tartatott. Kézikönyv ugyanaz, mely az első félévben; segédkönyv: Simén Domokos Exegesisse (kézirat) és a tanár jegyzetei. Het. 3 órán.

Héber nyelv. A Genesis I—VII. fejezeteinek olvasása és bírálata. A rendhagyó igék. Irásbeli gyakorlatok. Első félév. Genesis VII—XVI. olvasása és bírálata. A mondattan. Irásbeli gyakorlatok. Egy zártkörü irásbeli vizsga het. 2 órán. Minden második héten 3 órán.

Angol nyelv. K. k. Dallos Gyula „Angol nyelvtana." Ebből elbeszélések s költemények fordítása magyarra s magyarból angolra. Het. 2 órán.

Szónoklati gyakorlatok. Félévenként három irásbeli dolgozat s egy-egy szóbeli előadás. Het. 1 órán.

Hármonia. Het. 2 órán.

I. éves papnövendékek.

Hittan. A dogmatica theologia általános meghatározása. Isten lételének és lényegének részletes tárgyalása. Első félév. Isten viszonya a világhoz, a pantheismus, atheismus, materialismus és theismus meghatározása szerint részletesen tárgyalva. Az ember. Az eredendő bűn és praedestinatió. Jézus. Az egyház. A jövő élet. Második félév. Kriza János kézirati tankönyve és a tanár jegyzetei nyomán. Segéd-könyv: Lang Henrik „Keresztyén dogmatika." Het. 3 órán.

Biblia bevezetés. A II. évesekkel. Het. 4 órán.

Egyetemes egyházjog. A másod évesekkel. Hetenkint 3 órán.

Vallás bölcsészet. A III. és II. év.-kel együtt. L. III. év.

Exegesis. Ugyanaz, a mi a II. éveseké.

Héber nyelv. A beszéd részek: főnév, melléknév, névmás, stb. Fordítás héberből magyarra és magyarból héberre. Irásbeli gyakorlatok hetenkint. Első félév. A beszédrészek (folyt.) számnév, ige. Fordítási és írásbeli gyakorlatok. A 10 parancsolat olvasása. Zártkörü irásbeli dolgozat. Második félév. Kézikönyv: Dr. Ballagi M. Héber nyelvtan. Het. 2 órán és minden második héten 3 órán.

Angol nyelv. Az angol nyelvtan elméletileg és gyakorlatilag. Dallos Gyula kézikönyve szerint. Het. 2 órán.

Egyházi szónoklattan. Mitrovics Gyula „Egyházi szónoklattan“ czimü könyve nyomán. Het. 1 órán.

Szónoklati gyakorlatok. Félévenként három irásbeli dolgozat s egy-egy szóbeli előadás. Het. 1 órán.

Hármonia. Het. 2 órán.

b) A gymnasiumban.

VIII. gymn. osztály.

A magyar irodalom története. Első félévben. A 18. század végétől napjainkig. K. k. Toldy Ferencztől. Félévenként négy irásbeli dolgozattal. Hetenként 3 órán.

Szépészet. Második félévben. K. k. Purgstaller szépészete. Általános fogalmak. Épitészet, szobrászat, rajz, festés, metszés, zene, ének, költészet, szinészet, szónoklat. A szépészet történetének rövid vázlata. 4 irásbeli dolgozat. Hetenk. 3 órán.

Német nyelv. Olvasókönyv: Lüben u. Nacke „Deutsches Lesebuch“ VI. kötet és Gáspár János és Kovácsi Antal „Magyar olvasókönyv“ első folyam II. kötet. Irodalmi történelem Lüben u. Nacke szerint. Fordíttatott: Hagedorntól „Johan der muntze Seifen-sieder“, Lessingtől: Mina von Bernhelm első felvonásból 3-ik jelenet“, „Nathan der Weise 3-ik felvonásból 5-ik, 6-ik, 7-ik jelenet.“ Göthe: „Italienische Briefe I.“, „Herman u. Dorothea 1-ső ének“, „Die Krönung Kaiser Joseph II. zu Frankfurt a. M.“ Schiller „Die Braut von Messina“-ból 1. és 2. Chorust. Jean Paul: Die Neujahrsnacht eines Unglücklichen. — A magyar olvasókönyvből 47. 51. 75. sz. olvasmányok. Het. két órán.

Latin nyelv. I. félév. Tacitus Agricola egészen; Germania szemelvényesen. II. félév: Horatius odái szemelvényesen;

carmen seculare, epistola ad Pisones és 1 satyra. Magán olvasmány és fordítás: Cicero Laelius. Het. 2 óra.

Görög nyelv. 1-ső félévben Socrates Apologiája Platontól I—XII. fejezet. 2-ik félévben Kritón Platóntól I—XVI. fejezet. Het. 2 órán.

Mennyiségtani földrajz. K. k.: Salamin Leo és Linkess Miksától. Het. 1 óra. Első félév.

Phisikai-földrajz. K. k.: Dr. Brozik: A föld felülete, hegy-vizrajza, légtani tünemények. 2-ik félév: Az ég és földgömb megismertetése és használata. Het. 1 órán.

Történelem. K. k.: Horváth Mihály „A magyarok története.“ Első félévben: A honfoglalástól a mohácsi vészig 1526. Második félévben: 1526-tól napjainkig. Ezzel kapcsolatban a magyar alkotmány fejlődésének s a nemzeti müvelődésnek történelme is előadatott. Het. 3 órán.

Mennyiségtan. Kézikönyv: Mocnik-Szabóky Algebrája és geometriája. Első félévben: Progressiók, ezeknek a kamatos kamatszámításra való különbféle alkalmazásai. Kapcsolástan, ennek a kéttaguak hatványozására való alkalmazása. (Newton kéttaguakról való tantétele.) Valószinűség számítás elemei. Második félévben: Trigonometria. Het. 2 órán.

Vegytan. K. k.: Roscoe-Lengyel „A vegytan alapvonalai“ Pest, 1871. Első félévben: a nem-fémek s a fémek közül az égvényfémek, az égvényes földfémek és a földfémek vegyei. Második félévben: a többi fémek és a szerves vegyek közül a nevezetesebbek. Mindkét félévben számítási feladatok. Het. 4 órán.

Bölcselem. Első félév: Lélektan (Psychologia), dr. Brassai Sámuel kézirata nyomán. Második félév: Lociga. K. k.: Dr. Brassai Sámuel Logicája. Het. 3 órán.

Hármonia. Het. 2 óra.

Tornászat. Het. 3 órán.

VII. gymn. osztály.

Egyháztörténelem. K. k.: Pálfy József „Egyháztörténet.“ Első félév: Az egyház megalapításától a schweizi reformátióig bezárólag. Második félév: A protestáns egyház története. Utóbbira k. k.: Ferencz József püspök „Unitárius Kis Tükör.“ Het. 2 órán.

Magyar irodalom története. Kézikönyv: Imre Sándor egyet. tanártól: A magyar irodalom története. Első félévben: Ó- és Középkor. Második félévben: Újkor, a XVI. és XVII. század irodalmának története. Félévenként 4 irásbeli dolgozat. Het. 2 órán.

Német nyelv. Olvasókönyv: Lüben u. Nacke deutsches Lesebuch VI. Gáspár János és Kovácsi Antal magyar olvasókönyv első folyam II. kötet. Irodalmi történelem Lüben u. Nacke szerint. Fordíttatott: Luther: „Aus Lutters Tischredon". Hans Sachs: Geschpräch St. Peters mit den Landsknechten, Opitz: Vertrauen auf Gott, Gellert: Damokles, Lessing: Mina von Barnhelm és Nathán der Weise mint a VIII. osztályban, Herder, Der Cid 1. 2. 3. 4-ik Romanzát, Stolberg: Das Erdbeben in Czlabrien, Pestalozzi: Lienhard u. Gertrud. — A magyar olvasókönyvből a 46. a. b. 40. 51. sz. olvasmányok. Het. 2 órán.

Latin nyelv. I. félévben: Cicero pro Milone et pro Ligaris II. félévben: Virgilius: Aeneis lib. I. II. Het. 2 órán.

Görög nyelv. Első és második félévben az Odyssea 1 és II-ik énekeinek fordítása s több verssornak könyvnélküli betanulása. Het. 2 órán.

Történelem. K. k.: Dr. Mangold: „Világtörténelem"; megfelelő térképekkel. Első félév: Nagy Károlytól kezdve a középkor egészen s az új-korból a fölfedezések s ezeknek hatása az európai államéletre. A reformatió keletkezése; elterjedésének oka és hatása. Második félévben: A németalföldi szabadságharcz idejétől egész napjainkig. Mind a közép-, mind az új-korban az egyes népek müvelődésére különös figyelem volt fordítva. Het. 3 órán.

Mértan. Kézikönyv: Mocnik-Szabóky Mértana. Első félévben: A síkmértan végig; alakítási és számítási feladatokkal. Második félévben: A testmértan végig, gyakorlati számítási példákkal. A trigonometria elemei. Het. 3 órán.

Természettan. K. k.: Kisérleti Természettan, középtanodák számára Kunzek után Dr. Abt Antal. Budapest, 1874. Első félévben: a testek közös tulajdonai; a hőről; a szilárd testek egyensúlyáról és mozgásáról, erőművek, stb. A cseppfolyóstestek egyensulya. Második félévben: a terjengős testek egyensúlya, delejesség, villanyosság, hangtan, fénytan. Het. 4 órán.

Bölcselem. A VIII. osztálylyal. Het. 3 órán.

Hármonia. Het. 2 órán.

Tornászat. Het. 2 órán.

VI. gymn. osztályban.

Hittan. A VII. osztálylyal. Het. 2 órán.

Magyarnyelv. Szónoklattan. K. k.: Névi László „Irásművek elmélete." Het. 2 órán. Félévenként 4—4 irályi dolgozat.

Német nyelv. Olvasókönyv: Lüben u. Nacke deutsches Lesebuch V. k. és Gáspár János és Kovácsi Antal magyar olvasó-

könyv első folyam 1. kötet. Fordíttattak: németből magyarra az 1. 47. 50. 56. 73. 75. 90. 105. 111. sz. és magyarból németre a 12. 22. 24. 30. 31. 33., 36. 45. sz. olvasmányok. Het. 3 órán.

Latin nyelv. Első félévben: Salustius: De bello Jugurthino. Második félévben: Virgilius. Georgicon I—IV. könyv szemelvényesen, I. és V. eccloga. Fordítási gyakorlatok latinból magyarra. Het. 2 órán.

Görög nyelv. Kézikönyv: Horváth-Schenhl Chrestomathia. Első félévben: Xenophon Cyropaediájából az V. fejezet. Cyrus mint a persák hadvezére és a VI. fej. A tábor. Xenophon életrajzával és müveinek irodalmi becslésével. — Második félévben: Xenophon Anabasisából a IV. fej. Cyrus jelleme és az V. fejezet. Xenophon a hadsereg élére lép. Összekötve mindkét félévben szók emlézése és főbb mondattani szabályok ismertetésével. Minden két hétben egy iskolai irásbeli fordítmány adatott fel anyanyelvről görögre. Het. 4 órán.

Történelem. K. k.: Dr. Mangold „Világtörténelem"; megfelelő térképekkel. Első félévben Ázsia és Áfrika főnépei, a görögök és macedonok történelme. Második félévben: A rómaiak történelme s a népvándorlás Nagy Károly koráig. Különös figyelem volt az illető népek müveltségi állapotára. Het. 3 órán.

Mennyiségtan. Kézikönyv: Mocnik-Arenstein Algebrája. Első félévben: Hatványozás. Gyökvonás. Logarithmusok s ezeknek szorzás-, osztás-, hatványozás- és gyökvonásra való alkalmazása. Egyenletek. Elsőrendü egyenletek egy és több ismeretlennel. Második félévben: Határozatlan egyenletek. Másodrendü tiszta és vegyes egyenletek. Tiszta felsőbbrendü egyenletek. Oly felsőbbrendű egyenletek, melyeket át lehet alakítani másodrendüekké. Oly egyenletek, melyekben az ismeretlen mint kitevő ugy fordul elő. Progressiók. Het. 3 órán.

Természetrajz. Gerinczes állatok. Embertan. Az ember boncz- és élettana. Elterjedése földünkön, osztályozása. Második félévben. Puhányok. Rovarok. Férgek. Tüske bőrüek. Heti 3 óra. K. k.: Kriesch. „Állattan." Het. 3 órán

Hármonia. Het. 2 órán.

Tornászat. Het. 2 órán.

V. gymn. osztály.

Vallás. K. k. „Erkölcstan", kézirat. Első félévben: A ker. erk. fogalma és meghatározása. Kötelességek, azoknak tárgyai és felosztása. Második félévben: Különös kötelességek: Isten, magunk és embertársaink iránt. Het. 1 órán.

Magyar nyelv. Költészettan. K. k. Névi László: „Irásmüvek elmélete." Első félévben „Alapfogalmak." Verstan, rím-

tan stb. Második félév a költői irály fajai és a költészet fajai. Mindkét félévben irásbeli dolgozatok. Het. 2 órán.

Német nyelv. Olvasókönyv: Lüben u. Nacke deutsches Lessebuch V. k. Gáspár János és Kovácsi Antal magyar olvasókönyv első folyam 1 kötet. Fordittattak németből magyarra az 1, 2, 12, 23, 26, 41, 48, 79, 81, 82, sz. — és magyarból németre az 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 15, 13. sz. olvasmányok. Het. 3 órán.

Latin nyelv. Első félévben: Cornelius Neposból 5 fejezet. Második félévben: Ovidiusból szemelvényesen, nagyobbára könyv nélkül. Iskolai forditmáoyok. Het. 3 órán.

Görög nyelv. K. k. Szepesi-Szamosi Görög nyelvtana. — Első félévben: A névragozás általános ismétlése után az időképzés kezdve a mult időn. — Második félévben a μι végzetü és rendhagyó igék és 9 aesopusi mese betanulása. Olvasás, szóbeli forditmányok összekötve szók emlézése- és folytonos elemzéssel. Minden két hétben iskolai ésházi irásbeli forditmány. Het. 4. órán.

Régiségtan. Kézikönyv: Első félévben Garda József Görög régiségtana egész terjedelmében. Második félévben Okányi Pál Római régiségtana egészen. Het. 2 órán.

Mennyiségtan. Kézikönyv: Mocnik-Arenstein Algebrája. Első félévben: Hatvány- és gyökmennyiségek. Logarithmusok. Második félévben: Hasonlóan Logarithmus. Egyenletek. Első rendü egyenletek egy és több ismeretlennel. Het. 3 órán.

Ásványtan. K. k. Kriesch Jánostól. Első félévben. Az ásványok alaki és természettani tulajdonságai; az I—IV. osztályba sorozott ásványok ismertetése. Második félévben: az V—VI osztály ásványai és a földisme egészen. Het. 3 órán.

Szépirás. Het. 1 órán.

Rajz. Het. 2 órán.

Hármonia. Het. 2 órán.

Vallásos ének. Het. 1 órán.

Tornászat. Het. 2 órán.

IV. gymn. osztály.

Vallás. K. k. Ferencz J. „Unitárius káté.“ Első félévben: A Jézus Krisztusról. A Szentlélekről. A ker. Anyaszentegyházról. Második félévben: A bünről és annak bocsánatáról. Az örökéletről. A keresztségről. Az urvacsoráról. Mind ezt összekötve a sz. Irás s különösen az evangeliumok ide vonatkozó részeinek olvasásával. Het. 1 órán.

Magyar nyelv. K. k. Névi László: Irásmüvak elmélete. Első félévben nyelv-, próza fajai. Irálytan stb. Második félév-

Szemlélhetőség tényezői — képletek, alakzatok stb. Közbe-közbe irálygyakorlatok. Het. 3 órán.

Németnyelv. K. k. Brassai „Okszerü vezér“ 2 kt. Magyar mondattani ismeretekre alapitott mondatalkotás, mondatfüzés fő- és mellékmondatokkal, az azokra vonatkozó főbb szabályok és szórend megismertetésével. Körmondatok főbb nemei s azok elemzése és értelmezése. A németnyelvtan alak- és mondattanának ismétlése. Vers és próza darabok betanulása. Olvasmányok betanulása, tartalom elmondása német nyelven, elemzés, forditás. Beszélgetés német nyelven. Minden két hétben zárthelyi irásbeli dolgozatok magyarból németre és viszont. Olvasó könyvül Ballagi K. „Német olvasókönyve“ használtatott. Hetenként 4 órán.

Latin nyelv. Első félévben: „Historiae antiquae“ liber VI. K. k. Hofmanne. Második félévben: Phaedrus meséi szemelvényesen. Het. 3 órán.

Görög nyelv. K. k. Szamosi-Szepesi Görögnyelvtana. Első félévben a betük ismertetése és a hangsulyos olvasás megtanulása után a három névragozás. Második félévben fokragozás, igehatározók, névmások, számnevek és az igeragozás a jövő idő képzéseig. Többi mint az V. osztályban. Het. 4 órán.

Történelem. K. k. „A Magyarok története“ röviditett kiadás, Horváth Mihálytól. Első félév; A vezérek és nemzeti királyok, a mohácsi vészig bezárólag. II. félév: A habsburg-lothringeni dynastiából lett magyar királyok, a legujabb időig. Het. 2 órán.

Mennyiségtan. K. k. Mocnik-Arenstein Algebrája. Első félévben: A négy mivelet. Szorozat és hányados tulajdonságai. A számok oszthatósága. Szorzókra való szétbontás. Közös osztó. Legkisebb közös többes. A törtszámok összeadása, kivonása, szorzása és osztása. Második félévben: Tizedes-, láncz- és közelitőtörtek. Viszonyok és arányok. Egyszerü- és összetett hármas szabály. Arányos osztás. Het. 3 órán.

Természetrajz. K. k. Kriesch „Természotrajz vezérfonala.“ Növénytan: Növények tagoltsága. A növény sejt, szövetek boncztana. Növények terményrajza. Het. 2 órán.

Irás. Het. 1 órán.

Rajz. Het. 2 órán.

Vallásos ének. Het. 1 órán.

Műének. Het. 2 órán.

Tornászat. Het. 2 órán.

III. gymn. osztály.

Vallás. K. k. Ferencz József „Unit. káté“. Első félévben a bevezetéstől (1—20 lapig) a hittárgyáig; második félévben: az Istenről (20—43 lapig). Het 1 órán.

Magyar nyelv. K. k. Ihász Gábor „Magyarnyelvtan“. Első félévben: a mondattan; a különböző mondatok: egyszerü, jelző, tárgyi határozói stb. mondatok. Szóegyezés. Tárgynevek, számnevek, névmások stb. egyezése. Szóvonzat. Névragok. Szórend. Második félévben: az összetett mondatok, össze sorozott, összefüzött, elö-, utó- és közbevett mondatok; alanyi, jelzői, tárgyi mellékmondatok. Körmondatok. Az irás jelek. Ügyiratok. Olvasó könyv: Bodnár és Iványi „Olvasó könyv“ I., II. oszt. számára. Het. 3 órán.

Német nyelv. K. k. Brassai „Okszerü vezér“. 2 része. A mondatok tovább bővitése a főnevek összes lehető jelzőivel, igehatározók jelzőivel, a határozatlan módu ige jelzőivel, s a részesülők jelzőivel Több rendbeli jelzővel biró kifejezések. Összevont mondatok, illetőleg mellékletek halmozása. Rövid vers- és prózai darabok betanulása. 2 hetenként zárthelyi irásbeli dolgozatok, magyarból németre és viszont. Beszélgetés németnyelven. Het. 4 órán.

Latin nyelv. K. k. Schultz F. „Latin nyelvtan“. A mondatok osztályozása. Mondattan részletesen. Esettan az accusativusig gyakorlati példákkal. Hetenként iskolai és házi irásbeli dolgozat. Emlézésül Aesopus-féle mesék és dialogusok tanulása. Második félév: Esettan (folytatás). Beszédrészek mondattani használata. Külömböző mondatszerkesztések. Hetenkint házi és iskolai irásbeli feladatok. Emlézésül Aesopi mesék és dialogusok. Het. 4 órán.

Földrajz. K. k. Brassai Sámuel földiratának második vagy polgári része. Buzogány Árontól. III. javitott kiadás, 1878. Első félévben: Európa államainak földirata. II-ik félév: Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália államainak pol. földirata. A rajzoltató módszer szerint, térképek készitésével egyetemben. Het. 3 órán.

Mennyiségtan. K. k. Mocnik-Szabóky „Mértani Nézlettana.“ Első félévben: Alapfogalmak az idomokról. Koczka, henger stb. testek ismertetése. A testeknek, lapoknak, vonaloknak és pontoknak összefüggése. Egyenes vonalok iránya, hosszusága és mérése. Szögek származása, jelölése és nagysága. E szögek nemei és mérése. Háromszögek oldalai és szögei. Egyenlőség, hasonlóság és összeillőség. A három-szögek összeillősége, főbb tulajdonságainak kifejtése. A négyszögek és sokszögek szögei, nemei és alakitása. Második félévben: A másod hatványozás és gyökvonás magyarázat után. Az egyenes vonalu idomok nagyságának mérése. A kerület és terület ált. fogalma és meghatározási módja. Négyzet, derékszögü négyszög, ferdeszögü egyenközény, háromszög, ferdény, ferdényded, szabályos és szabálytalan sokszög területe. Föladványok és gyakorlatok. Pythagoras theoremája és alkalmazása Egyenes vonalu idomok átváltoztatása és osztása. Az egyenes vonalu idomok hasonlósága. Az egyenes

vonalok közti viszony. Az egyenes vonalu idomok arányossága. A háromszögek hasonlósága és a hasonló háromszögek főtulajdonságai. Alakitások, melyek a háromszögek hasonlóságán alapszanak. A sokszögek hasonlósága. Het. 3 órán.

Természettan. K. k. Rövid Természettan. Sárospatak. Első félévben: A testek közös tulajdonságai. Hőtan; a szilárd testek egyensulya és mozgása, gépek. Csepfolyós és légnemü testek egyensulya és mozgása. Második félévben: Delejesség; villanyosság; hangtan; fénytan. Het. 2 órán.

Irás. Het. 1 órán.

Rajz. Het. 2 órán.

Vallásos ének. Het. 1 órán.

Műének. Het. 1 órán.

Tornászat. Het. 2. órán.

II. gymn. osztály.

Vallás. K. k.: Nagy Péter: „Szenttörténetek.“ Első félév: a világ teremtése, földi paradicsom, Ábel halála, vizözön, az emberek elszéledése, Ábrahám hivatása, Hágár és Ismael stb. (1—91 lapig). Második félévben: Sámson és a filiszteusok, Sámuel, Saul országlása, Dávid király, Salamon temploma, stb. 91 laptól végig. Het. 1 órán.

Magyar nyelv. K. k. Ihász Gábor Nyelvtana. A nyelv. Hangtan. Szótan és szótagolás. Helyesirás. A névszók nemei. Belviszonyragok. A tulajdon nevek fokozása. Számnevek, névmások 1—53-ig. Második félévben: Az igeragozás, igenemek, igeidők, az igeragozás alakjai stb. 53—120 lapig. Het. 4 órán.

Németnyelv. K. k. Brassai „Okszerü vezér a németnyelv tanitásában“. 1. részből 101—156 §-ig. 2. részből 157—200 §-ig. Forditgatás mondattani alapon; valamennyi beszédrész felkarolásával. Erős és gyenge igék ragozása. Fokragozás. Az egyszerü és összetett igeragozásból a jelentőmód bevégzése. Helyesirási gyakorlatok. A szórendi, szóvonzati és szóképzési főbb szabályok megismertetése. Beszélgetés német nyelven. Het. 4 órán.

Latin nyelv. K. k.: Schultz F. „Latinnyelvtan.“: Első félév: A fő- és melléknevek ragozásáról részletesen. A rendhagyó fő- és melléknevekről. Ezek nemei. A rendhagyó igék közül: possum, volo, nolo, malo. Gyakorlati fordítás latinból magyarra s viszont. Hetenként isk. és házi feladatok. Emlézésül nehány Aesopusi mese és pár dialogus. Második félév: Fero, fio. edo, eo, queo, nequeo igék gyakorlasa. Verba defectiva et impersonalia. A rendestől eltérő igeragozás részletesen gyakorlati példákkal. Igeszármaztatás; de particulis. Hetenként isk. és házi feladat. Emlézésül: Alvári Versus memoriales-e a szók neméről. Het. 5 órán.

Földrajz. K. k.: „Brassai Sámuel Földirata“ III-ik kiadás. 1870. Első félév: Afrika, Amerika és Ausztrália természeti föld- és talaj-viszonyai, éghajlati, növényzeti és állati viszonyok és a néprajz alapvonalai. Második félév: „Brassai Sámuel földiratá“nak második vagy polgári részéből, a „Magyar birodalom“-ra vonatkozó rész. A rajzoltató módszer szerint. Évkőzben térképek felvételében való oktatás és azok készítése ésgyakorlása. Het. 4 órán.

Mennyiségtan. K. k.: Mocnik számtana. Első félévben. Viszonyok, arányok, egyszerű hármas szabály. Második félévben: Összetett viszonyok és arányok, összetett hármas szabály; társasági, vegyítési szabály, láncz-szabály. Het. 3 órán.

Természetrajz. K. k.: Kriesch „Természetrajz“. Első félév: a typicus alakok szemléltetése a hüllők-, halak-, puhányok- és férgeknek, felkerestetése a jellegző sajátságoknak, a főbb szerveknek. Második félévben: Pánczélos állatok, tüskebőrüek, bomlaczok. Ázalagok és gyöklábuak, a typicus alakok egymással összehasonlítva. A növénytan elemei 20 drb. élő növénypéldány szemléltetése, ezeken a szervek megismertetése és egymással összehasonlítása. Het. 2 órán.

Szépirás. Het. 2 órán.

Rajz. Het. 2 órán.

Vallásos ének. Het. 2 órán.

Tornászat. Het. 2 órán.

I. gymn. osztály.

Vallás. K. k. Szenttörténetek: Nagy Péter. Első félévben: Keresztelő János, Jézus születése, a keleti bölcsek stb. 1 laptól 16 lapig. Második félévben: Zacheus, Vacsora Bethamaban, Bemenet Jeruzsálembe, Végvacsora stb. 61—127-ig. Het. 1 órán.

Magyar nyelv. K. k.: Ihász Gábor: „Magyar nyelvtan.“ Első félévben: az igeragozás, az igenemek, igemód, igeidő, a ragozás alakjai, igenevek, stb. 53—120 lapig. Második félévben: a szóképzés. Főnév, melléknév és igeképzők. Szó-összetétel, stb. 120—140 lapig. Het. 3 órán.

Német nyelv. K. k.: Brassai „Okszerü vezér“. I. rész. Olvasás és irás. Fordítgatás mondattani alapon; gyakorlati módszer szerint a főnév, ige, névmás, elől- és hátuljárós nehány határozó megismertetése. Szavak emlézése. Névragozás. Erős és gyenge igék közti különbség magyarázata a jelentőmód jelen és félmúlt idejében. A magyar és a német nyelv közti különbségek, a hiány, csere és szórendre nézve. Het. 3 órán.

Latin nyelv. K. k.: Schultz F. „Latin nyelvtan.“ I. rész. Irás és olvasás. Beszédrészek. Egyszerű mondat. Névragozás. A fő- és tulajdonság-nevek egyeztetése. Comparatio. Igehatározók és képzése. Mondat-elemzés szó- és mondattanilag. Hetenként iskolai és házi irásbeli gyakorlat. Második félévben: Folytatás. A beszédrészek részletes ismertetése. Bővitett mondat elemzéssel. Conjugatio: idő-, módjellegbetük felismerése. Időképzés, stb. szóval és irásban. Hetenként irásbeli gyakorlatok. Het. 5 órán.

Földrajz. K. k.: „Brassai Sámuel Földirata“ III. kiadás, 1870. Első félév: Európa, föld és talaj alakulása, domborzati viszonyok, hegy és vizrajz; légi, növényi. állati viszonyok, néprajzzal egybekötve. Második félév: Ázsia, föld és talaj, hegy és vizrajza; légtani, növényi, állati viszonyok és néprajz. Rajzoltató módszer szerint. Az év folyamában térképek készítése. Het. 3 órán.

Mennyiségtan. K. k.: dr. Mocnik „Számtana“. Első félévben: A közönséges négy alapmivelet egész számokkal és törtekkel, ezek begyakorlása táblán és fejben. Második félévben: tizedes törtek. Hármasszabályi feladatok. Het. 3 órán.

Természetrajz. K. k.: Krisch „Természetrajz elemei“. Az emlős állatok természetrajza; madarak, hüllők, ezeknek alapismertető jegyei, lakhelyük, táplálkozási módjuk, testök szervezete. Második félév: 20 drb. növényen a növények táplálkozási és szaporodási szerveinek vázlata. Het. 2 órán.

Irás. Het. 2 órán.

Rajz. Het. 2 órán.

Vallásos ének. Het. 2 órán.

Tornászat. Het. 2 órán.

c) Az elemi iskolában.

4. elemi osztály.

Vallás. K. k.: Nagy Péter „Szenttörténetek“. Első félévben: A világ teremtésétől Sámuelig (pátriárchák és birák kora 4962—1080.) A második félévben: Sámueltől Krisztus születéseig (királyok uralkodása és Zsidóország bukása.) Het. 2 órán.

Magyar nyelv. K. k.: Nagy László „Nyelvtani gyakorló könyv a népiskolák III. és IV. osztályai számára.“ Első félévben: A beszédrészek ismertetése, egyszerű és bővített mondatok alkotása, jelző, határozó bővítmények és különféle ragok ismertetése. Második félévben: Az első félévi tananyag ismétlése mellett az összetett-, fő- és mellékmondatok, a mondatsorozat és csoportok különféle nemeinek ismertetése. Rendes és rendhagyó igék rago-

zása. Szótani és mondattani elemeztetés a Gáspár és Kovácsi olv. könyvből. Het. 3 órán.

Földrajz. K. k.: Györke Historiája Erdélyről. Erdély régi népei. Vezérek, királyok és vajdák kora. Második félévben: „Györke Erdélyt újra útazta.“ Erdély folyói, hegyei és nevezetes helységeinek ismertetése. Het. 3 órán.

Természetrajz. K. k.: Schubert N. „Természetrajz.“ Első félév: Állattani rész (halak, héjanczok, pókok, rovarok, férgek, puhányok, stb.) Második félév: Ásvány- és növénytani rész. Het. 2 órán.

Németnyelv. K. k.: Brassai „Okszerü vezér“ I. kötet. Első félév: Betük ismertetése és olvasás kapcsalatosan az „Okszerü vezér-“ ből az 1—30-ik gyakarlatok fordításával. Második félev: Az „Okszerü vezér“-ből 30—50 gyakorlatok fordítása. Név- és igeragozás. Szótani és mondattani elemzés. Het. 2 órán.

Számtan. K. k.: Brassai „Számitó Socrates“ és Mocnik-Szabóky „Számtan“. Első félév: A „Socrates“ alapján főbeli számvetés egész és törtszámokkal. Második félév: A Számtan alapján a tizedes számrendszer ismertetése. A 4 alapmivelet egész és tizedes számokkal. Het. 4 órán.

Irás. Minták után és üteny szerint. Het. 1 órán.

Rajz. Fröbel és Hermes-féle minták alapján. Het. 2 órán.

3. elemi osztály.

Vallás. K. k.: „Szenttörténetek.“ Simén Domokos. Első félév: Ó-szövetség. Második félév: Új-szövetség s a vallásjavitás és az unitárizmus rövid ismertetése. Het. 3 óran.

Magyar nyelv. K. k.: Nagy László: „Nyelvtani gyakorlókönyv“, átdolgozta Komáromy Lajos. Első félévben: A beszédrészek, az egyszerü, összevont s jelzővel bővitett mondatok ismertetése, a melléknevek fokozása, stb. Második félévben: Az előbbiek ismétlése után kiegészitővel és különféle határozókkal bővített mondatok alkotása. Igék hajtogatása a jelentőmódban. Tagok, képzők. Közben versek és elemzés a Gáspár-Kovácsi olvasókönyv I. kötetéből. Het. 3 órán.

Földrajz. K. k.: Herczeg Sándor: „A földrajz elemei“ 7-ik kiadás. Első félév: A földrajzi ismeretek elemei és a „Toldalékban“ foglalt alapvető felvilágositások: mi a vár, gyár, bánya, muzeum, stb. Továbbá a magyar királyságról általánosan. Erdély határai, földe, folyói, gazdagsága, lakói, felosztása s a megyék közül Kolozsmegye. Második félév: Az előbbiek ismétlése után Erdély többi megyéi; a tulajdonképeni Magyarország és a kapcsolt részek. Végül az osztrák császárság egyes tartományairól röviden. Het. 3 órán.

Számtan. K. k.: Brassai „Számító Socrates.“ Első félév: Egész számok összeadása, kivonása, szorzása és osztása fejben. Szorzótábla és a törtek. I—VII. szakaszig. Második félév: Ismétlés az előbbiekből és a miveletek törtekkel. A törtek leirása. V—XIII. szakaszig. Het. 4 órán.

Természetrajz. K. k.: Schubert Nándor és Károlyi után fordítva. Első félév: Emlős állatok. Második félév: Madarak. Het. 3 órán.

Rajz. Fröbel Frigyes hálózott rajzmintái alapján. Het. 2 órán.

Ének. Het. 1 órán.

Irás. Üteny szerint és minták után. Het. 1 órán.

2. elemi osztály.

Vallás. K. k.: A keresztény vallás elemei kérdésekben és feleletekben az Unitáriusok szerint. Első félévben: Isten, szüleink, embertársunk, magunk, a halottak, a lelkes és lelketlen természet, stb. iránti kötelességek. Az „Ó-szövetségből“ a következő történetek: A világ teremtése, a paradicsom, a vizözön, bizzunk Istenben, a szülői szeretet, Ábrahám megpróbáltatása, a testvéri szeretet, stb. Második félévben: Jézus ismertetése, tanitásai, érdemei, szenvedései, halála, feltámadása, a szentlélek, a keresztelés, Uri szentvacsora, az evangelium. Az Új-szövetségből a következő történetek: Jézus születése, Jézus a templomban, Keleti bölcsek Keresztelő János. A szamariai nő. Péter halászata, a bűnbánó nő, stb. Het. 3 órán.

Magyar nyelv. K. k.: Gáspár és Kovácsi „Olvasókönyv“. Első félév: Értelmes olvasás és versek tanitása. Második félév: K. k.: Nagy László „Nyelvtani gyakorló“-ból irásjelek, a hangzók, szótagolás, névelők, tárgynév, névmás, cselekvésszó, milyenségszó, többes ragok, kezdő, tagadó, állító mondatok és a cselekvésszó három főbb idejének ismertetése. Végre fogalmazások, értelmes olvasás és versek. Het. 4 órán.

Számtan. K. k.: Brassai „Számító Socrates.“ Első félévben 1—50-ig a négy alapmivelet egész számokkal fejben és palán. A méter-mérték ismertetése. Második félév: 1—100-on felül a négy alapmivelet fejben és palán a közönségestört és egész számokkal. A pénznemek ismertetése. Het. 3 órán.

Állattan. Pánczél Ferencz. Első félév: Honi vad, emlős állatok. Második félév: Honi vad szárnyas állatok. Het. 3 órán.

Földrajz. Első félév: Nagy László: Besz. ért. gyak. ból a III. szakaszból: Az ember, család, családtagok, IV. sz. A helység lakósai, polgári élet. V. sz. A helység és határai összekötve földrajzi előfogalmakkal. VI. sz. A természet körébe eső némely jelenségek. Második félév: K. k.: Pánczél Ferencz: Kolozsvár részletes földrajza. Het. 3 órán.

Rajz. Fröbel Frigyes hálózott rajzmintái alapján. Het. 2 órán.
Ének. Het, 1 órán.
Irás. Minta és üteny szerint. Het. 1 órán.

1. elemi osztály.

Vallás. K. k.: A keresztény vallás elemei kérdésekben és feleletekben az Unitáriusok szerint. Első félévben: Isten teremtményei. Isten adományai. Isten minden-tudása, mindenütt jelenvalósága, mindenhatósága s véghetlen jósága. Pánczél Ferencz „Erkölcsi elbeszélőjé"-ből: Más kárán ne örvendj, a kis pásztor, a bársony-szalag, stb. czimű elbeszélések. Második félév: Az Isten, szülők, embertársak iránti kötelességek. Az erkölcsiből: Milyen a munka, olyan a jutalom, a testvéri szeretet, stb. czimű elbeszélések. Het. 3 órán.

Olvasás. K. k.: Gáspás-Kovácsi olvasó és Gönczi ABC. Első félév: Gépies olvasás az „ABC" alapján. Második félév: Folyékony és értelmes olvasás. Az emlékező tehetség gyakorlására és a szavak helyes kiejtéseért versek is tanittattak. Het. 4 órán.

Beszéd-értelem gyakorlat. V. k. Nagy Lászlótól. Első félév. I. szakaszból: Szoktatások. Előkészitések. Második félév. II. szakaszból: Az iskolában levő tárgyak, az iskola és az iskolai élet. III. szakaszból: A szülei ház. Het. 3 órán.

Számtan. K. k. Brassai „Kisdedek számvetése." Első félév: A négy alapmivelet elméletben egész számokkal a 12-ös körben. II. félévben: 30 számkörben a négy alapmivelet fejben és palán egész számokkal. A méter-mérték bemutatása. Het. 3 órán.

Állattan. K. k.: Pánczél Ferencz. Első félév: Honi házi emlős állatok. Második félévben: Honi házi szárnyas állatok. Het. 3 órán.

Rajz. Fröbel Frigyes hálózott rajzmintái alapján. Het. 2 órán.
Irás. Minták után és üteny szerint. Het. 1 órán.
Ének. Het. 1 órán.

Nem kötelezett tantárgyak, melyeket önkéntesen tanultak:

a) Angol nyelvet	tanult	22	növendék.
b) Franczia nyelvet	„	3	„
c) Orgonázást	„	11	„
d) Hegedüt	„	12	„
e) Zongorát	„	2	„

Megjegyzés: A tordai és székely-kereszturi középtanodáinknál a megfelelő gymnasialis és elemi osztályokban ugyanaz a tanterv van keresztül vive, mint a kolozsvári főtanodában.

VII. A tanulók névsora az osztályozás eredménye szerint az 1881-82-ik tanévben.

a) A papneveló intézetben.

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Papjelőltek.			
Bartók Endre	Unitárius	1852	Kolozs.
Gál Miklós	„	1856	Kövend.
Tibáld József	„	1856	Sepsi-Körispatak.
Vitális Elek	„	1855	Nagy-Ernye.
Végh Mihály	„	1859	M.-Nádas.
Kanyaró Ferencz	„	1859	Torda.
Raffaj Zsigmond	„	1855	Bözöd.
Német István	„	1858	Bölön.
Mózes Mihály	„	1855	Ürmös.
Mátyás János	„	1855	Dombó.
Székely Zsigmond	„	1855	Dombó.
Összesen: 11.			
III. papnövendékek.			
Gábor Albert	„	1857	Derzs.
Adorján Domokos	„	1857	Ny.-Szt.-Márton.
Összesen: 2.			
II. papnövendékek.			
Fazakas Lajos	„	1860	Kadács.
Pap László	„	1859	A. Benczéd.
Összesen: 2.			
I. papnövendékek.			
Molnos Kálmán	„	1860	Bethlen Sz.-Miklós.
Pál Ferencz	„	1861	F.-Váralja.
Marosi Ferencz*	„	1861	K.-Kadács.
Csegezi Lajos*	„	1861	Bágyon.
Deák Lajos*	„	1861	Bordos.
Összesen: 5.			

*) A csillaggal jelöltek év közben kimaradtak vagy más pályára léptek.

b) A gymnasiumban.

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
VIII. gymn. oszt.			
Pálfi Gyula	unitárius	1861	Várfalva.
Boros Sándor	„	1864	Tordátfalva.
Kanyaró Pál	„	1862	Torda.
Szigeti Miklós	„	1863	Szucság.
Pozsoni Gábor	ev. ref.	1863	Torda.
Máyer Májer	mózes vall.	1864	Széplak.
Osváth Gerő	unitárius	1863	Igló.
Rotháridesz Mihály	ágost. hitv.	1863	Kolozsvár.
Stolz Károly	„	1863	Medgyes.
Deák Miklós	„	1861	Demeterfalva.
Török Sándor	unitárius	1863	Sz.-Mihály.
Koncsag Viktor	„	1864	Sz.-Keresztur.
Árkosi Lajos	„	1863	Tövis.
Hütter Antal	r. kath.	1863	Kolozsvár.
Osváth Gábor	unitárius	1861	Kobátfalva.
Sebes Lajos	ev. ref	1862	J.-Tóth.
Fekete Lajos	unitárius	1864	Torda.
Ujfalvi Károly	ev. ref.	1862	B.-Poján.
Papp Kálmán	r. kath.	1862	Perecsen.
Lázár Mihály	unitárius	1860	Űrmös.
Gerásim Emil	g. kath.	1863	Oláh-Péterlak.
László Miklós	unitárius	1863	Detrehem.
Gálfalvi János	„	1860	N.-Kadács.
Durugy Ferencz	„	1859	Dicső Szent-Márton.
Simó Zsigmond	„	1862	Szent-Gericze.
Csobánczi Pál	rom. kath.	1862	N.-Sajó.
Böckel Sámuel	r. kath.	1862	Kolozsvár.
Orbók Ferencz	unitárius	1862	Tur.
Györfi József	„	1863	Toroczkó.
Nagy Albert	„	1864	Torda.
Pollák Géza	mózes vall.	1862	N.-Baród.
Sárdi Gyula.	unitárius	1863	Kövend.

Összesen: 32.

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
VII. gymn. oszt.			
Frankkis István	unitarius	1865	Kolozsvár.
Ajtai János	„	1865	Kolozsvár.
Paget Olivér	„	1864	Thorpe-Satchville (Anglia)
Ürmösi Sándor	„	1863	B.-Körispatak.
Móricz György	„	1864	T.-Sz.-György.
Kovács Gábor	„	1866	S. Szt.-György.
Csifó Salamon	„	1866	Sz.-Keresztur.
Sipós József	„	1864	Torda.
Fekete Domokos	„	1862	Szt.-Ábrahám.
Ürmösi Jenő	„	1863	Kolozsvár.
Ürmösi Kálmán	„	1865	D. Szt.-Márton.
Jakab Jenő	„	1861	Tur.
Pál András	„	1863	Bölön.
Adler Samu	mózes vall.	1865	Kolozsvár.
Gyöngyösi Lajos	unitárius	1864	Kálnok.
Darkó Lajos	„	1865	Kolozs.
Nyiredi Jenő	„	1865	N.-Ajta.
Lőrinczi István	„	1863	Szt.-Ábrahám.
Moldován József	g. keleti	1864	N.-Kalota.
Mátéfi Domokos	unitárius	1862	N.-Kadács.
Marinkás Mihály	g. kath.	1863	Székelyő.
Felföldi Béla	ev. ref.	1866	Töketerebes.
Sárosi József	unitárius	1863	Szt.-Gericze.
Illyés Győző	g. kath.	1865	Kolozsvár.
Albisi Béla	ev. ref.	1864	M.-Záh.
Rédiger Béla	unitárius	1865	D. Szt.-Márton.
Knöpfler Lipót	ev. ref.	1863	Kolozsvár.
Pápai István	unitárius	1865	Torda.
László Sándor	„	1863	Sz.-Ábrahám.
Knöpfler Jenő	ev. ref.	1861	Kolozsvár.
Csehi Sándor	unitárius	1865	Kolozsvár.
Veress Ferencz	„	1862	Torda.
Szántó János	ev. ref.	1862	Kolozsvár.
Vajda Bela m. t.	unitárius	1863	Szőkefalva.
Binder Albert m. t.	ágost. hitv.	1861	Kolozsvár.
Varga Ödön m. t.	unitárius	1860	Csekefalva.
Hartl Károly m. t.	r. kath.	1864	Temesvár.
Murvai István (hazament)	unitárius	1860	K. Sáros.
Levkovits Álbert	mózes val.	1864	Sátoralja Ujhely.
Összesen: 39.			

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
VI. gymn. oszt.			
Gálfi Gyula	unitárius	1865	Kolozsvár.
Gámán Béla	ev. ref.	1866	Kolozsvár.
Bihari Ödön	unitárius	1865	Pázmás.
Szegedi Árpád	„	1865	Kolozsvár.
Osváth Árpád	„	1865	Vinga
Iszlai Gábor.	„	1865	Szt.-Gerincze.
Nagy Sándor	„	1863	H.-Karácsonfalva.
Fekete Gyula	„	1865	Kolozsvár.
Firtos Dénes	„	1865	F.-Benczéd.
Dézsi Mihály	„	1863	N.-Ajta.
Pávai József	ev. ref.	1867	M.-Vásárhely.
Simai Miklós	r. kath.	1866	Kolozsvár
Heller Ignácz	mózes val.	1864	M.-Nagy-Zsombor.
Gál József	unitárius	1862	Dombó.
Bordi István	„	1862	Dombó.
Darkó Gábor	„	1865	N.-Ajta.
Tabakovits Géza	ev. ref.	1860	Abrudbánya.
Egyed Miklós	unitárius	1866	H.-Szent-Pál.
Ferenczi Géza	„	1865	F.-Rákos.
Gál Ambrus	„	1865	Kövend.
Raffaj András	„	1862	Bözöd.
Orbok István	„	1865	Rugonfalva.
Roëdiger Viktor	ágost.	1865	Kolozsvár.
Pécsi László	ev. ref.	1866	Gyalu.
Hermann Vilmos	mózes val.	1865	Gyalu.
Fekete Ferencz	unitárius	1867	Torda.
Péterfi Lőrincz	„	1865	N.-Ajta.
Velits Zoltán	ágost. hitv.	1866	Kolozsvár.
Gvidó Béla	unitárius	1863	Bözöd-Ujfalu.
Deák Gergely	„	1864	Demeterfalva.
Csipkés Benedek	„	1864	Tűr.
Vas György	ev. ref.	1866	Kolozsvár.
Csegezi Pál	unitárius	1863	Várfalva.
Módi Mihály	„	1863	B.-Sz.-Miklós.
Gothárd József	„	1865	Szovát
Barabás András	„	1863	Árkos.
Csegezi László	„	1862	Héderfája.
V. Székely János	„	1863	Verespatak.
Máté Sándor	„	1863	Kénos.
K. Székely János	„	1865	Kolozsvár.

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
Nagy Elemér	unitárius	1866	Torda.
Botár István	„	1864	Toroczkó.
Tutsek József	rom. kath.	1866	Kolozsvár.
Leményi Théophil	g. kath.	1862	Hosszu-Macskás.
Móricz Károly	ev. ref.	1865	N.-Ilonda.
Borbély Gyula	unitárius	1864	Csegez.
Biró Lajos	„	1863	Csegez.
Antónya János	„	1862	H.-Almás.
Szász Dénes	„	1864	Csegez.
Barabás József	r. kath.	1864	Erzsébetváros.
Székely Ferencz.	unitárius	1862	Szováth.
Gábos Dénes	„	1863	Szőkefalva.
Bencze Sándor	„	1864	Mészkő.
Tatár Zsigmond	„	1861	Csegez.
Bedő József (m. t.)	„	1863	S.-Körispatak.
Ádámosi Antal	„	1865	Kövend.
Csáki László*) gr.	ev. ref.	1863	Kolozsvár.
Összesen: 57.			
V. gymn. oszt.			
Nagy Sámuel	unitárius	1866	Szabéd.
Tompa János	ev. ref.	1866	Kolozsvár.
Szabó Mózes	unitárius	1863	Ujszékel.
Ruzitska Béla	r. kath.	1867	Kolozsvár.
Benkő Sándor	unitárius	1863	K.-Ajta.
Stark József	ágost. hitv.	1866	Kolozsvár.
Pálfi Samu	unitárius	1868	Abrudbánya.
Némethi Kálmán	ev. ref.	1866	Kékes.
Fekete József	unitárius	1864	Szabéd.
Reschner György*)	ágost hitv.	1866	Kolozsvár.
Összesen: 10.			
IV. gymn. oszt.			
Nagy Zoltán	unitárius	1867	Kolozsvár.
Kemény Árpád br.	ev. ref.	1867	Sz.-Kövesd.
Rauszek Jenő	r. kath.	1867	Kolozsvár.
Gothárd Zsigmond	unitárius	1867	Sztána.
Orbán Sándor	r. kath.	1868	Kolozsvár.
Vettenstein Áron	mózes val.	1867	Borsa.
Kappel Izidor	„	1867	Kolozsvár.

Neve	vallása	Születési	
		éve	helye
Lázár Emil	r. kath.	1868	Kolozsvár.
Gruber Gyula	unitárius	1867	Verespatak.
Egyed Balázs	„	1866	Városfalva.
Kaufmann Sándor	mózes vall.	1868	Kolozsvár.
Vettenstein József	„	1866	Borsa.
Rosenberger Mihály	„	1865	Kolozsvár.
Adler Mór	„	1868	Eperjes.
Kovács Miklós	r. kath.	1866	M.-Szilvás.
Csobánczi Géza	„	1865	Nagy-Sajó.
Fekete István	unitárius	1865	B.-Hunyad.
Keresztes Ákos	ev. ref.	1866	Kis-Sármás.
Móricz Márton	unitárius	1866	T.-Szt.-György.
Göncz Mihály	„	1866	Alsó-Rákos.
Barabás Dénes	„	1865	Árkos.
Germán János	g. kath.	1864	Komlós-Ujfalu.
Lőrinczi Miklós	ev. ref.	1866	Sz.-Cseh.
Peielle Róbert m. t.	r. kath.	1866	Kolozsvár.
Összesen: 24.			
III. gymn. oszt.			
Erdődi András	unitárius	1864	Szováth.
Tompa Kamil	ev. ref.	1869	Kolozsvár.
Rosenberger Mór	mózes vall.	1868	Gyalu.
Pázsint Mihály	unitárius	1867	N.-Sólymos.
Pál Miklós	„	1868	Bölön.
Lázár János	„	1867	Szt.-Ábrahám.
Orelli Zoltán	r. kath.	1868	Kolozsvár.
Gross Simon	mózes vall.	1868	Hidvég.
Hutflesz Viktor	r. kath.	1868	Kolozsvár.
Molnár Jenő	unitárius	1869	„
Krémer Jenő	ev. ref.	1867	„
Albisi Ákos	„	1868	Velkér.
Szabó Sándor	unitárius	1867	D.-Szt.-Márton.
Gerasim Laureán	g. kath.	1867	O.-Péterlak.
Roëdiger Béla	ágost. hitv.	1868	Kolozsvár.
Székely Árpád	unitárius	1868	„
Kovács István	„	1865	Bölön.
Kecskés Péter	g. kel.	1865	Kolozs.
Agh Ferencz	unitárius	1869	B.-Hunyad.
Dávid Márton	r. kath.	1866	Alsó-Jára.
Miháli János	g. kath.	1867	Kolozsvár.

Neve	vallása	Születési	
		éve	helye
Ancsán Ágoston	g. kel.	1866	Szurdok.
Stuhlbach Sándor	mózes val.	1867	Kolozsvár.
Budgyán János	g. kath.	1865	Kajántó.
Tunyogi Károly m. t.	ev. ref.		Torda.
Mátéfi Lajos *)	unitárius	1865	Szt.-Ábrahám.
Lászlóczki Samu*)	„	1864	Kolozsvár.
Hart Fülöp (meghalt)	mózes val.	1866	„
Összesen: 28.			
II. gymn. oszt.			
Teutsch Herbert	ágost. hitv.	1870	Kolozsvár.
Dombi József	unitárius	1865	Abrudbánya.
Ströbel Willibald	ágost hitv.	1869	Brassó.
Jánki Aladár	unitárius	1869	Verespatak.
Dali János	„	1869	Kolozsvár.
Bokros Ádám	ágostai	1870	„
Debreczeni Kálmán	ev. ref.	1867	„
Rauszek Béla	r. kath.	1870	„
Molnár Sándor	unitárius	1370	„
Fon Dávid	mózes val.	1869	„
Bohecel Sándor	g. kath.	1868	Szamosujvár.
Hunwald Sándor	mózes val.	1869	Feketeerdő.
Nemes József	unitárius	1870	Kolozsvár.
Langfelder Árthur	mózes val.	1870	„
Péter Sándor	unitárius	1867	Alsó-Siménfalva.
Hadházi György	„	1867	Szabéd.
Nagy Elek	„	1867	„
Kővári Ernő	„	1870	Kolozsvár.
Frank Hermann	mózes val.	1869	N.-Várad.
Imre Sándor	unitárius	1869	S.-Szt.-György.
Ürmösi János	„	1867	D -Szt.-Márton.
Hutflesz Károly	r. kath.	1870	Kolozsvár.
Csiszér Ákos	ev. ref.	1869	Mező-Szengyel.
Erős Béla	r. kath.	1869	M -Berény.
Albert Áron	unitárius	1868	Bölön.
Fekete Béla*)	r. kath.	1867	Kolozsvár.
Ferenczi József	unitárius	1870	F.-Rákos.
Benczédi Domokos	„	1867	F.-Benczéd.
Repászki Géza*)	r. kath.	1870	Kassa.

Neve	vallása	Születési	
		éve	helye
Dézsi Gábor	unitárius	1867	N.-Ajta.
Adler Sámuel	mózes vall.	1868	Szováth.
Összesen: 31.			
I. gymn. oszt.			
Horváth Kálmán	ev. ref.	1871	Kolozsvár.
Ürmösi Jenő	unitárius	1867	Abrudbánya.
Wagner Sándor	r. kath.	1871	Szilágy-Kövesd.
Boheczel Mihály	g. kath.	1869	Deés.
Dombi Lajos	unitárius	1867	Abrudbánya.
Mózes András	„	1868	Ürmös.
Nagy Albert	„	1870	Kaál.
Gál József	„	1868	Szt.-Gericze.
Fekete Sándor	„	1870	B.-Hunyad.
Desbordes Ágoston	r. kath.	1871	Üvegcsür.
Urai Miklós	ev. ref.	1871	Szurduk.
Pál István	„	1870	Kolozsvár.
Sárdi Sámuel	unitárius	1871	Kövend.
Roediger Jenő	ág. hitv.	1871	Kolozsvár.
Feldheim Béla	mózes val.	1870	Brátka.
Csiszér Géza	ev. ref.	1871	M.-Szengyel.
Gálfalvi Ferencz	unitárius	1868	N.-Kadács.
Gelei Gyula	„	1867	Árkos.
György Farkas	„	1865	Septér.
German György	g. kath.	1872	Szótelke.
Varga István	unitárius	1870	Kolozsvár.
Kelemen Árpád	„	1871	Köpecz.
Gros Vilmos	ág. hitv.	1872	Zágráb.
Csiki Aladár	r. kath.	1872	Verespatak.
Muntyán Demeter	g. kath.	1869	Kolozsvár.
Végh Ferencz	unitárius	1869	M.-Nádas.
Nestor Emil	g. kath.	1870	Kolozsvár.
Marselek Ferencz	r. kath.	1870	Kolozsvár.
Boros Teophil	g. kath.	1868	Borsa.
Fodor István	ev. ref.	1870	Besztercze.
Bodnár Gábor	r. kath.	1870	Verespatak.
Dali Mihály	ev. ref.	1872	Kolozsvár.
Horváth Jenő	„	1869	Túr.
Zsorzsa Demeter	g. keleti.	1868	Balázsháza.
Kalocsán Gyula	g. kath.	1866	Szováth.
Pagányi Győző.	r. kath.	1870	Feketeerdő.

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Filep Gyula m. t.	ev. ref.	1870	Pánczélcseh.
Frankiss József	unitárius	1868	Kolozsvár.
Összesen : 38.			

c) Az elemi iskolában.

4. elemi oszt.			
Debreczeni Béla	ev. ref.	1871	Kolozsvár
Bonfert Ferencz	ágostai	1869	N.-Disznód
Kilyén Ferencz	ev. ref.	1871	M.-Valkó
Vajda Sándor	g. kath.	1872	Alparét
Mendel Márk	mózesv.	1869	Kolozsvár
Barlabás Ignácz	unitárius	1870	M.-Ujvár
Keresztes Dániel.	ev. ref.	1870	Kolozsvár
Hechtman Lázár	mózesv.	1872	N.-Azár
Kővári Arthur	unitárius	1872	Kolozsvár
Székely Sándor	„	1870	Szabéd
Váradi Szilárd	„	1872	Torda
Mikó Miklós	„	1872	Kolozsvár
Csiki Manó	r. kath.	1870	„
Reich János	ágostai	1872	„
Sinczki Géza	unitárius	1872	„
Nagy Miklós	„	1869	Récse
Inczefi Samu	„	1868	N.-Kadács
Száv Mihály	g. kath.	1869	Visa
Pap Gyula	„	1869	Deésakna
Böckel Árpád	r. kath.	1872	Kolozsvár
Lászlóczky Samu	unitárius	1870	„
Pálfi Dezső	„	1868	Ny.-Szt.-Márton
Tauffer Dezső	r. kath.	1872	Kolozsvár
König Péter*	ágostai	1868	N.-Disznód
Mátyás Vilmos	„	1868	„
Székely Lajos hazament.	unitárius	1869	Szabéd
Összesen 26.			

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
3. elemi oszt.			
Vajda János	g. kath.	1873	Alparét
Lévi Lajos	ágostai	1873	Kolozsvár
Fon Béla	mózesv.	1872	„
Horváth Károly	ev. ref.	1872	„
Huszár János	unitárius	1872	„
Schuster Erich	ágostai	1873	Fogaras
Végh József	unitárius	1872	M. Nádas
Szilágyi István	r. kath.	1873	Pest
Florer József	„	1873	Kolozsvár
Körözsi Mihály	ev. ref.	1872	„
Barabás Károly	unitárius	1873	„
Kósa János	ev. ref.	1872	Kis-Peter
Desbordes Jenő	r. kath.	1873	Koronka
Hart Árpád	mózesv.	1871	Kolozsvár
Keller Lajos	r. kath.	1871	Pest
Szigethi Béla	unitárius	1872	„
Farkas István	r. kath.	1882	Kolozsvár
Budai Árpád	unitárius	1873	Kolozs
Hutflesz Ármánd	r. kath.	1873	Kolozsvár
Pólik Dezső*	ev. ref.	1873	Alvincz
Összesen 20.			
2 elemi oszt.			
Albach Géza	r. kath.	1873	Kolozsvár
Fodor Ödön	unitárius	1873	Kenttelke
Ferenczi Albert	ev. ref.	1874	Királyháza
Szabó Bertalan	„	1873	Hazsina
Frank-Kiss Ferencz	unitárius	1873	Kolozsvár
Svábik Aurél	r. kath.	1873	Tüskevár
Venczel Lajos	unitárius	1874	Kassa
Fran-Kiss István	„	1873	Kolozsvár
Kun János	„	1871	Kolozs
Venczel Dénes	„	1872	Detrehem
Kovács Árpád	r. kath.	1874	Kolozsvár
Stein János	ev. ref.	1874	„
Jakóbi Gusztáv	ágostai	1874	„
Kolozsvári Pál*	unitárius	1873	Szt.-György
Összesen 14.			

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
1. elemi oszt.			
Fodor Jenő	unitárius	1875	Kenttelke
Stein Gusztáv	ev. ref.	1875	Kolozsvár
Binder Károly	„	1872	„
Borsai József	unitárius	1874	„
Pintye Ákos	r. kath.	1875	Borszék
Székely Béla	unitárius	1874	Algyógy
Éjszaki Ödön	„	1875	Budapest
Marosán Géza	„	1875	Gyéres
Biró Lajos	r. kath.	1875	Alvincz
Halmágyi Lajos	unitárius	1876	Lugos
Pólik József*	ev. ref.	1875	Alvincz
Klein Ottó	r. kath.	1876	Vukóvár
Összesen 12.			

VIII. Köz- és érettségi vizsgálatok és papi szigorlat.

A) Közvizsgálatok.

Az első félévi közvizsgálatok jan. 26-tól február 4-ig; a második félévben pedig junius 18-tól junius 28-ig tartattak meg. Az érdemsorozat felolvastatott junius 28-án s ugyanakkor történt a tanév ünnepélyes bezárása. Mindkét vizsgálat alkalmával Kőváry László és P. Horváth Kálmán buzgó és tanügyünk iránt lelkesülő isk. felügyelő gondnokaink, valamint az E. K. Tanács által kinevezett vizsgáló-bizottság is főtanodánk iránti meleg érdeklődésének szép jelét adta.

B) Érettségi vizsgálat.

Érettségi vizsgálatra jelentkezett 31 rendes tanuló.

a) Az irásbeli vizsgálat megtartatott május 20. 21. 22. 23. napjain.

Feladványok:

1. Magyarnyelvi dolgozat: „Munkásság az erény védbástyája.“

2. Görögnyelvből magyarra forditották: Plato Phaidonjának LXVI. czikkét.

3. Latinból magyarra mindenkinek külön forditmány adatott „Liviusból.“

4. Magyarból latinra: „Horváth Mihály magyarok történetéből“ tetszés szerint.

5. Magyarból németre: „Gáspár és Kovácsi magyar olvasó könyvből“ „Hunyady János halála.“

6. Németből magyarra: „Lüben und Nacke olvasó könyvből.“ „Die Trofen gewächse.“

7. Algebrai feladat: Három szám van az eszemben, melyeknek összege = 83. Ha az elsőből és másodikból 7-et kivonunk, a maradékok ugy állanak egymáshoz, mint 5 : 3-hoz; ha pedig a másodikból és harmádikból vonunk ki 3-at, akkor a maradékok ugyállanak egymáshoz, mint 11: 9-hez; melyik az a három szám?

8. Geometriai feladat: Van egy háromszög 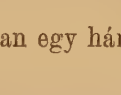

; a melynek oldalai a, b és c. a szemben levő szögek α, β és γ; ha már most: $a = 819'$, $b = 516'$, $c = 925'$, mekkora az α, β és γ szög?

b) A szóbeli vizsgálat Főtiszt. Ferencz József püspök ur elnöklete alatt s Kőváry László és P. Horváth Kálmán isk. felügyelő gondnokok jelenlétében megtartatott junius 29- és 30-án s az alábbi kimutatás szerint.

Érettnek nyilvánittatott:

Kitünő	osztályzattal	2.
Jeles	„	10.
Jó	„	10.
Elégséges	„	1.

Visszavettetett egy vagy két tantárgyból szeptemberig: 8.

A jelentkezettek közül szándékozott menni a

Jogtudományi	pályára	4
Papi	„	8
Gazdászati	„	3
Katonai	„	3
Erdőszeti	„	1
Orvosi	„	2
Gazdai	„	3
Tanári	„	3
Gyógyszerészeti	„	1
Kereskedelmi	„	1
Adóhivatali	„	1
Vasuti tiszti	„	1
	Összesen	31.

Megjegyzés: Az 1880—81-ik tanév végén az egy vagy két tantárgyból szeptemberig visszavetett 5 tanuló szept. 4-én a pótvizsgát letévén, éretteknek nyilvánittattak.

C) Papi szigorlat.

Papi szigorlatra jelentkeztek: Gábor Albert és Adorján Domokos.

a) Az irásbeli vizsgálat junius 29-én tartatott meg, mely alkalommal egy templom-szentelési imát készitettek zárt dolgozat gyanánt. Ezen kivül a rendes dolgozatok mellett az év folytán a következő feladatokra dolgoztak:

1. „A vallás Kant bölcseletében.

2. A Jakab levelének birálati ismertetése és az abban foglalt hit és cselekedetre vonatkozó elvek összehasonlitása a Pál apostoléival. (Bibliai tanulmány).

Az egyik dolgozat 1882. január 31-ére, a másik május 31-ére adatott birálat alá.

b) A szóbeli vizsgálat julius 1-én tartatott meg Főtisztelendő Ferencz József püspök ur elnöklete alatt, a mely alkalommal a papi pályára képesítetteknek nyilvánittattak, még pedig Gábor Albert dicséretes, Adorján Domokos kielégitő eredménynyel.

IX. ÁLTA-

STATISTIKAI

az 1880—81-ik

Tanfolyam	Osztály	Felvétetett év elején			Év-közben		A tanév bezártakor volt			Nemzetiség szerint				Vallás-		
		rendes	magán	összesen	kilépett	meghalt	rendes	magán	összesen	magyar	német	angol	oláh	unitárius	ev. ref.	ág. hitv.
Papnövelő-intézetben	Papjelöltek	13	—	13	2	—	11	—	11	13	—	—	—	13	—	—
	III. papnöv.	2	—	2	—	—	2	—	2	2	—	—	—	2	—	—
	II. papnöv.	2	—	2	—	—	2	—	2	2	—	—	—	2	—	—
	I. papnöv.	5	—	5	3	—	2	—	2	5	—	—	—	5	—	—
	Összesen	22	—	22	5	—	17	—	17	22	—	—	—	22	—	—
A gymnasiumban	VIII. gymn. oszt.	32	—	32	—	—	32	—	32	30	1	—	1	20	3	2
	VII. gymn. oszt.	36	3	39	3	—	33	3	36	35	—	1	3	27	4	1
	VI. gymn. oszt.	58	—	58	2	—	56	—	56	56	1	—	1	44	7	2
	V. gymn. oszt.	10	—	10	1	—	9	—	9	8	2	—	—	5	2	2
	IV. gymn. oszt.	23	1	24	1	—	23	—	23	23	—	—	1	9	3	—
	III. gymn. oszt.	27	1	28	2	1	24	1	25	23	—	—	5	11	4	1
	II. gymn. oszt.	31	—	31	4	—	27	—	27	28	2	—	1	14	3	3
	I. gymn. oszt.	37	1	38	1	—	36	1	37	30	1	—	7	14	8	2
	összesen	254	6	260	14	1	240	5	245	233	7	1	19	144	34	13
Az elemi iskolában	4-ik elemi oszt.	26	1	27	3	—	23	1	24	20	4	—	3	11	3	4
	3-ik elemi oszt.	20	—	20	1	—	19	—	19	17	2	—	1	5	4	2
	2-ik elemi oszt.	14	—	14	1	—	13	—	13	13	1	—	—	7	3	1
	1-ső elemi oszt.	12	—	12	1	—	11	—	11	12	—	—	—	6	3	1
	összesen	72	1	73	6	—	66	1	67	62	7	—	4	29	13	7
Az egész együtt	A papnöveldében	22	—	22	5	—	17	—	17	22	—	—	—	22	—	—
	A gymnasiumban	254	6	260	14	1	240	5	245	233	7	1	19	144	34	13
	Az elemi iskolában	72	1	73	6	—	66	1	67	62	7	—	4	29	13	7
	összesen	348	7	**355**	25	1	323	6	**329**	317	14	1	23	195	47	20

LÁNOS KIMUTATÁS

tanévről.

szerint				Életkor szerint				Születési helyük szerint		Osztályozás eredménye					Viszgát tett		Nem tett vizsgát		Előmenetelök	
rom. kath.	görög kath.	görög kel.	mózes val.	6—12	12—16	16—20	20-on felül	városi	vidéki	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	rendes	magán	rendes	magán	haladók	maradók
—	—	—	—	—	—	—	13	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	1	—	—	—	2	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	22	—	22	1	2	—	—	—	3	—	3	—	3	—
4	1	—	2	—	—	24	8	7	25	2	5	14	10	—	31	—	1	—	31	—
2	3	—	2	—	—	35	4	8	31	6	6	7	16	—	32	3	4	—	35	—
2	1	—	2	—	1	55	2	12	46	5	13	20	12	4	54	—	2	—	53	1
1	—	—	—	—	2	8	—	4	6	3	4	2	—	—	9	—	—	—	9	—
5	1	—	6	—	13	11	—	11	13	5	9	7	1	1	23	—	—	—	22	1
3	5	—	4	—	18	10	—	12	16	4	9	8	3	1	24	1	—	—	25	—
5	1	—	5	—	30	1	—	18	13	6	11	6	—	4	27	—	—	—	27	—
6	6	1	1	12	24	2	—	12	26	5	9	14	2	7	36	1	—	—	36	1
28	18	1	22	12	88	146	14	84	176	36	66	78	44	17	236	5	7	—	238	3
4	5	—	2	12	15	—	—	17	10	7	10	6	—	—	23	1	—	—	24	—
6	1	—	2	20	—	—	—	15	5	7	6	6	—	—	18	1	—	—	19	—
3	—	—	—	14	—	—	—	9	5	3	3	6	—	—	13	—	—	—	13	—
3	—	—	—	12	—	—	—	10	2	2	6	2	—	—	10	—	1	—	0	—
16	4	—	4	58	15	—	—	51	22	19	25	2	—	—	64	2	1	—	66	—
—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	2	—	—	—	3	—	3	—	3	—
28	18	1	22	12	88	146	4	84	176	36	66	78	44	17	236	5	7	—	238	3
16	4	—	4	58	15	—	—	51	22	19	25	2	1	1	64	2	1	—	66	—
44	22	1	26	70	103	146	36	135	220	56	93	98	45	18	303	7	11	—	307	3

X. Ösztöndijak, jutalmak, segélyezés és javadalmak.

1. Ösztöndijak.

a) A „Koncz János alapitvány“-ból évfolytán kiadatott egy tanulónak 5 frt havonként s 22-nek 2 frt 50 kr. o. é. összesen 600 frt. Ebből részesültek: Simó Zsigmond Harasztkerékről. Nagy Albert Tordáról. Nyiredi Jenő N.-Ajtáról. Rédiger Béla D.-Szt.-Márton. Bordi István Dombóról. Szabó Mózes Ujszékelről. Barabás Dénes* Árkosról. Pál Miklós Bölönből. Göncz Mihály* Árkosról. Barabás András Árkosról. Székely Árpád Kolozsvárról. Fekete Sándor B.-Hunyadról. Péter Sándor Kolozsvárról. Gál József Szt.-Gericzéről. Módi Mihály* Tordáról. Egyed Miklós H.-Szt.-Pál. Orbok István Rugonfalváról. Dézsi Mihály N.-Ajtáról. Raffay András Bözödről. Péterfi Lőrincz N.-Ajtáról. Bencze Sándor Mészkőről. Osváth Gerő Kolozsvárról. Varga István Kolozsvárról. V. Székely János Verespatakról. Dombi József Abrudbányáról. Pázsint Mihály N.-Solymosról.

b) Szintén a „Koncz János alapitvány“-ból naponként ebédet kaptak, mely 10 hó alatt 150 forintba került; ezt élvezték: Pál András Bölönből. Jakab Jenő M.-Turból. Nagy Sámuel Szabédról.

c) A „Mártonfi Gergelyné sz. Koncz Juliánna alapitványá“-ból a két félévi vizsgálat alkalmával kiadatott összesen 150 frt o. é., ebből részesültek: Kovács Gábor Sepsi-Szt.-Györgyről. Osváth Árpád Kolozsvárról. Sipos József Tordáról.

d) A „Fejér Ödön alapitvány“-ból kiadatott 50 frt o. é. melyből havi részletekben 2 frt 50 krt kaptak: Gál Ambrus Kövendről. Gábor Dénes Szőkefalváról.

e) Az „Árkosi Lajos alapitvány“-ból kiadatott 50 frt o. é., melyből havi részletekben 2 frt 50 krt kaptak: Darkó Lajos* Kolozsról. Erdődi András Szováthról. Sárosi József Szt.-Gericzéről.

f) Az özv. Gálfalvi Imréné sz. Sala Károlina urasszony által tett „K. Nagy Sándor alapitvány“-ból havonként 2 frt 50 krral 25 frtot élvezett: György Farkas Mező-Septérről.

g) A „Kelemen Benjamin alapitvány“-ból naponként kaptak 1—1 czipót (melynek értéke 10 hónapra 60 frtra ment) Osváth Gábor Kobátfalváról. Ürmösi János D.-Szt.-Mártonból.

h) A „Laborfalvi Berde Mózes és Márkos Terézia alapitvány“-ból naponként kaptak 1—1 czipót, (mely havi 8 frttal anynyi mint 80 frt) Gyöngyösi Lajos Körispatakról. Csegezi László Héderfájáról. Gvidó Béla Bözöd-Ujfaluról. Nagy Elek Szabédról.

---

*) A csillaggal jelöltek elégtelen osztályzat vagy egyéb ok miatt év közben másokkal cseréltettek ki.

i) A „Sepsi-Szentiványi Szentiványi Jenő alapitvány“ 1881. jan. 1-től decz.31-ig járó 4% kamatjából (mi 8 frt) tankönyvek vettettek: Sinczki Géza, Inczefi Samu, Barabás Károly, Pálfi Dénes, Székely Sándor, Kun János, Székely Béla, Huszár János elemi oszt. szegénysorsu tanulóknak.

k) A „Kern József alapitvány“-ból két részletben 10 frtot o. é. kapott: Ferenczi Géza F.-Rákosról.

l) A „Májusi alap“-ból, melyet a néhai b. emlékü Kriza János püspök osztálytársaival alapitott volt mesterek képzésére, két részletben 8 frttal segélyeztetett: Móricz Ferencz képezdei növendék.

m) „Erdélyi kincstári ösztöndijat“ fejenként 60 frtjával két részletben élveztek: Boros Sándor Tordátfalváról. Ajtai János Kolozsvárról. Ürmösi Sándor Körispatakról. Gál József Dombóról.

Ösztöndijak értéke, összesen: **1430 frt 36 kr.**

2. Jutalmak.

Az érdemsorozat felolvasásakor a következő jutalmak osztattak ki:

A „Paget Olivér alapitvány“-ból az angol nyelvtanulásban a pályázati vizsgán kitünt előhaladásáért az első vagy 100 frtos jutalomdijat nyerte: Kanyaró Ferencz pap- és tanárlelölt; a második vagy 50 frtos jutalomdij, mivel a pályázók nem ütötték meg a kellő mértéket, az alapitó levél értelmében a tőkéhez csatoltatik; a harmadik vagy 25 frtos jutalomdijat nyerte Ajtai János VII. o. tanuló.

A kövendi Szász Gergelyné szül. Incze Klára alapitványából kitüzött 5 frt pályadijra, e feladványra: „Az iskola jelentősége“ két pályamü érkezett be, mivel a birálók egyiket sem találták a dijra érdemesnek, az 5 frt pályadij benn marad s a tőkéhez csatoltatik.

A „Bulyovszkyné Szilágyi Lila alapitvány“-ból, az 5 forint pályadijat nyerte Győrfi József VIII. o. tanuló, mint a kinek költői dolgozatai az ifjuság „Remény“ czimü lapjában az 1881—1882-ik tanévben, mind eszmei, mind alaki tekintetben a legjelesebbek voltak.

A „Fejér Márton alapitvány“-ból szép és helyes irásért a 2 frtos tallért nyerte Bihari Ödön VI. és az 1 frtos tallért Nagy Samu IV. o. tanuló.

P. Horváth Kálmán buzgó és áldozatkész isk. felügyelő gondnokunk ez isk. évben is felajánlott 50 frtot a legkitünőbb tanulók között leendő kiosztás végett, oly módon, hogy a VIII. és VII. gymn. osztályokban 1—1 tanuló kapjon 10—10 frtot, a többi hat gymn. osztályban 1—1 tanuló 5 frtot. Ebből kaptak: Pálffy Gyula VIII., Frank-kis István VII. 10—10 frtot; Gálfi

Gyula VI., Nagy Sámuel V., Nagy Zoltán IV., Erdődi András III., Dombi József II., Horváth Kálmán I. 5—5 frtot.

A jó tanulásért Kőváry László „Magyar családi és közéleti viseletek és szokások a nemzeti fejedelmek korából“ czimü munkájából jutalmul kaptak a következő tanulók: Boross Sándor VIII., Móricz György VII., Ajtai János VII., Gámán Béla VI., Szegedi Árpád VI., Osváth Árpád VI., Paget Olivér A. VII., Bihari Ödön VI., Tompa János V., Orbán Sándor IV., Gotthárd Zsigmond IV., Rauszek Jenő IV. gymn. o. tanulók. „A magyar nyelv sajátságai“ czimü müből Tompa Kámil III. gymn. „Adoma emlék“ czimü müből: Debreczeni Béla 4. el., Ürmösi Jenő I. gymn. „Történelmi adomák“ czimü műből: Vajda János 3. el., Schuster Erich 3. el., Lévi Lajos 3. el., Horváth Károly 3. el., Albach Géza 2. el., Mózes András I. gymn. o. tanulók.

Kőváry László buzgó és áldozatkész isk. f. gondnokunk szintén ez évben is 11 drb 1 frtos tallér jutalmat tüzött ki; melyből *a*) a kitünő rajzolásért nyertek 1—1 tallért: Gruber Gyula IV., Erdődi András III., Molnár Sándor, Kővári Ernő II., Marselek Ferencz I. gymn. és Kővári Arthur 4. el. o. tanulók. *b*) Földrajzi mappák készitéseért: Lázár János, Kovács István, Hutflesz Victor, Pál Miklós III. és Teutsch Herbert II. gymn. o. tanulók nyertek 1—1 tallért.

Székely József okl. tanárjelölt jutalmul felajánlt 1 drb tallért, melyet a jó magaviseletért s a földrajzban tanusitott előmenetelért nyer Nagy Albert I. gymn. oszt. tanuló.

Szabó Mózes pénzügyi fogalmazó 1 drb 1 frtos tallért bocsátott a vizsgáló bizottság rendelkezésére oly feltétellel, hogy azzal jutalmaztassék az a tanuló, ki az I. és II. gymn. oszt.-ból a vallásos éneket legszorgalmasabban tanulta. Ezt a vizsgáló bizottság Dombi József II. gymn. o. tanulónak itélte.

Kőváry Mihály ügyvéd által jutalmul felajánlott 3 drb, frtos tallérból 2 drbot nyert Teutsch Herbert II. gymn. o. tanuló a kitünő tanulásért; s Kilyén Ferencz 4. e. o. tanuló 1 drbot a jó magaviseletért s kitünő tanulásért.

A Dr. Zdekauer Konrádné szül. Joubert Anna bécsi lakós által jutalmul felajánlt 2 drb cs. kir. aranyból 1-et nyert Csifó Salamon VII. s 1-et Raffaj András VI. gymn. o. tanuló a jó magaviseletért, s mivel semmi büntetésök nem volt.

Szintén a jó magaviseletért s mivel büntetésük nem volt, Kőváry László „Magyar viseletek és szokások“ czimü müvéből nyertek jutalmul 1—1 példányt: Stolz Károly, Pozsoni Gábor VIII., Máté Sándor. Dézsi Mihály, Péterfi Lőrincz és Bordi István VI. gymn. o. tanulók.

A torna vizsgálat alkalmával jutalmul leendő kiosztás végett ajándékoztak: Szigethy Miklós nyug. ezredes 2 frt, Molnár Sándor ügyvéd, Kovács János, Péterfi Dénes, Boros György

tanárok, Dr. Concha Győző egyetemi tanár, Strobel Károly, Vajda Dénes 1—1 frtot, Mózes András pap és tanár 50 krt, Bányai György 50 krt, Hunwald Lipót 50 krt, Kaufmann Jakab 10 krt, x—y. 40 krt; összesen 13 frt. Ebből mint kitünő tornászok nyertek: Móricz György VII. 2 frtot. Osváth Gábor VIII., Osváth Gerő VIII., Moldován József VII., Gábos Dénes VI., Gál József VI., Móricz Márton IV., Egyed Balázs IV., Wettenstein József IV. s Nemes József II. gymn. o. tanulók pedig 1—1 frtot; a Kovács János igazgató tanárné által küldött koszorut nyerte Paget Olivér A. VII. gymn. o. tanuló, mint kitünő tornász.

Jutalmak értéke — a könyveket nem számitva — összesen 222 frt ö. é.

3. Segélyezés.

A szegénysorsu tanulók iránt tanusitott áldozatkészségnek és emberbaráti szeretetnek a lefolyt tanévben is meglepő szép jeleivel találkozunk. Ugyanis:

A szegénysorsu székely tanulók közül, kik szolgasággal folytatják tanulmányaikat, ez évben is 20-an részesültek élelmezésben. Ezek közt többen egész kosztot, némelyek ebédet vagy vacsorát kaptak. Ez élelmezésben felekezeti különbség nélkül részt vettek: Szigethi Miklósné, Kovácsi Antalné, Ferencz Józsefné, Péterfi Dénesné, Ulár Pálné, Benczédi Gergelyné, Kovács Jánosné, Nyegrucz Tivadarné, Peielle Istvánné, Id. Hütter Alajosné, Ifj. Hütter Alajosné, Tompa Jánosné, Id. Lászlóczki Sámuelné, Ifj. Lászlóczki Sámuelné, Vécsei Sámuelné, Rotarides Mihályné, Hunwald Lipótné, Kis Sámuel. A kolozsvári jót. Nőegylet három szegénysorsu tanulót 1—1 rend ruhával segélyezett. Fogadják az itt és a fennebb elésorolt nemesszivü adakozók, ugy a szegénysorsu tanulók, mint az igazgatóság nevében, a közmivelődés érdekében hozott áldozatukért e helyen is őszinte hálás köszönetemet.

4. Javadalmak.

A „Zsuki László alapitvány"-ból, temetési dijakból és patrociniumból kiosztatott (divisio) az egyenruhás ifjak között 84 forint 92 kr. Legatiókból az illető legatusoknak volt 267 frt. A papnövendékeknek és felosztályu tanulóknak magán tanitványoktól (a kosztot is pénzértékben számitva) volt 8658 frt 50 kr. Különböző jövedelmi forrásokból (a tanodának tett némi hivatalos szolgálatokért) kapott az ifjuság 845 frtot. Iskola kórházi költségek czimén több beteg tanulónak elengedtetett: 172 frt 53 kr. Iskolai tartozás, tandij stb. czimen elengedtetett 45 szegény tanulónak 265 frt 47 kr. Köztanitók, gazda, könyvtárnok

és iskola szolgáknak különböző tartozás czimen, mint jutalom, elengedtetett 76 frt 15 kr.

Javadalmak értéke összesen: **10360** frt **01** kr.

Ha összegezzük a fennebb elősorolt: ösztöndijakat, jutalmakat, segélyezést és javadalmakat — ide nem értve a 20 szegénysorsu tanuló élelmezését — melyeket a tanuló ifjuság a lefolyt tanévben élvezett, azoknak összes értéke tészen: **12042** frt **57** kr. o. é.

E gazdag jövedelmi forrás arra mutat, hogy főtanodánkban a szegénysorsu, szorgalmas és jó magaviseletü tanulóknak — kik különben, meglehet nyom nélkül tünnének el a világ zajában — a müvelődhetésre és az önerejükön való kiképzésre igen kedvező alkalom van nyitva. Másfelől a tanuló ifjuság segélyezésére és a jelesebbek jutalmazására befolyt tekintélyes összeg arról is nyilván tanuskodik, hogy főtanodánk a közmüvelődés érdekében nemes missiót gyakorol, s méltán foglal el első helyet a humanus intézetek sorában.

XI. Tanszerek.

1. A főtanoda könyvtára, melyet nem csak a tanárok és tanulók, hanem más érdekeltek is használnak, gyarapodott vétel utján 22 kötettel, ajándékozás utján 560 kötettel. Ebből Boros György tanár ajándékozott 2 drbot, ugyancsak Boros György tanár utján tordátfalvi Halmágyi Mihály 3 kötetet, Kovács János tanár 1 drbot, Dr. Brassai Sámuel egyetemi tanár 68 darabot, néhai Dr. Joó István hagyományozott4 86 kötetet. Ezeket hozzáadva a mult évi 23,209 drbhoz, a könyvtár áll jelenleg **23,991** drb. könyvből.

Ezen kivül a „Farkas Sándor alap"-ból járnak a tanári kar részére a következő folyóiratok: „Magyar Nyelvőr", „Középt. tanáregyl. Közlönye", „Természetrajzi Füzetek", „Magyar Könyvszemle", „Századok" a „Történelmi Tár"-ral és az „Orvos-Természettudományi Értesitő." Ezen kivül a vallás és közoktatásügyi Miniszter ur rendelete folytán járt a „Gazetta De Hongrie." Angolhoni hitrokonaink küldötték az „Inquirer" czimü heti lapot; amerikai hitrokonaink az „Unitarian Review and Religions Magazine" tudományos havi folyóiratot. Kovács János igazgató-tanár ajándékozta a „Christian Register", az „Unitarien Herald" (angol) és „Renaissance" franczia heti lapokat.

A mult évi értesitőben a taneszközök, melyekkel főtanodánk jól el van látva, közölve voltak, s igy ezuttal csak a gyarapodást emlitem fel.

a) A természetrajzi gyüjtemény részére ajándékoztak: Bakó Lajos verespataki lelkész ur 20 drb. ásványt; Csobánczi Pál VIII. oszt. tanuló az 1882. február 3-án hullott meteor-kőből

ajándékozott 2 drbot, melyeket a báréi határon találtak; egyik 335 grm., a másik 90 grm. sulyu; Török Sándor f.-rákosi unitárius lelkész a köpeczi kőszén bányából küldött 15 drb. kőzetet; Máté Péter m. kir. honvéd hadnagy, főtanodánk egykori növendéke, küldött egy Mehádián sajátkezüleg fogott Homok-viperát (Amnodytes) és 6 drb. skorpiot; Germán János IV. oszt. tanuló 120 drb. növény gyüjteményt.

b) A természettani gyüjtemény számára Dr. Joó István hagyományozott 21 drb. különböző eszközt.

XII. A főtanoda kórháza.

A főtanoda kórházában, melyet Kelemen Bénjámin áldozatkész hitrokonunk 1873-ban alapitott. Az $188^{1}/_{2}$ tanévben ápolt és gyógykezelt beteg tanulók következő betegségekben szenvedtek:

Hörghurutban	4	tanuló	29	ápolási	nappal
Toroklobban (egyszerű)	7	„	33	„	„
Garatlobban	1	„	18	„	„
Gyomorhurutban	1	„	4	„	„
Bélhurutban	1	„	9	„	„
Váltólázban	3	„	11	„	„
Hagymázban (typhus)	1	„	66	„	„
Mellhártyalobban	1	„	13	„	„
Vörhenyben (scárlát)	2	„	53	„	„
Veres himlőben	6	„	57	„	„
Hólyagos himlőban	1	„	38	„	„
Álhimlőben	1	„	12	„	„
Ótvarban	7	„	28	„	„
Szinlelésben	1	„	2	„	„
Összesen:	37	„	373	„	„

A 37-ből 1 g. kath., 1 róm. kath. s egy ev. ref. vallásu volt. Ezek közül mint a fennebbi számok mutatják legsulyosabb eset volt egy garatlob 18 ápolási nappal, 2 vőrheny 53 áp. nappal, 1 hólyagos himlő 38 áp. nappal, 1 hagymáz 66 áp. nappal. Ezeken kivül még egy mellhártyalobban sok folyó izzadmánynyal szenvedő fiucska, a ki 13 napig volt a kórházban, gyógyulatlan bocsáttatott az iskolai év végén haza, a hol a szabad levegőn kellő kimélet és jó táplálkozás mellett 2 hónap alatt fel fog üdülni.

Halálozás, daczára a folyton uralkodó járványoknak és sulyos betegségi eseteknek, nem fordult elő az egész iskolai év folyamán, a mi kétségen kivül arra mutat, hogy a kórházban gyógykezelt beteg tanulók kellő gondozásban és ápolásban részesültek.

A kórházra tett összes kiadás 254 frt 40 kr., ebből visszatérittetett a gyógykezeltektől 56 frt 15 kr., a többit az E. K. Tanács, mint szegénysorsu tanulóknak elengedte.

A kórház rendes orvosa dr. Gálffy Endre, honvéd törzsorvos, ki lelkiismeretesen látogatta és egész odaadással gyógyitotta a betegeket; továbbá dr. Bartók István és dr. Wachsmann Ede póttanárok szintén készséggel és odaadással vettek részt a főtanodában fennjáró betegek gyógykezclésében. Özv. Főtisztelendő Kriza Jánosné pedig, mint felügyelőnő, sokszor meglátogatta a betegeket s hol szóval, hol pedig tettelbefolyt betegségeik enyhitésére. Beteg-ápoló Barabás Károly és neje szintén lelkiismeretes buzgósággal jártak el kötelességök teljesitésében. Fogadják az illetők e helyen is a beteg tanulók iránt tanusitott buzgalmukért az igazgatóság hálás köszönetét.

A kórház felügyelőséget az E. K. Tanács megbizásából Kovács János igazgató vitte.

Kelemen Benjámin ur ez évben is ajándékozott egy szekér fát. Fogadja szives köszönetünket.

XIII. Ifjusági egyletek és alapok.

1. A papnövendékek „Olv. és Önk. egylete“, melynek védnöke Boros György tanár ur, tartott ez évben 22 gyülést. A gyülések tárgyát szavallatok, vitatkozások és felolvasások képezték, az egylet rendes ügyének elintézésén kivül. Az egyletnek kebli lapja az „Egyházi lap“, ez évben is kéthetenként szerkesztetett. Irodalmi pályázat volt 3, mind az egyházi irodalom köréből. Ezek közül az elsőn, „A hit és tudomány nem zárják ki egymást“ czimü értekezéssel nyert Csegezi Lajos I. éves növendék 4 drb tallért. A másodikat nagypénteki imával Molnos Kálmán I. éves növendék 2 drb tallért, és a harmadikon, egy közönséges egyházi beszéddel Deák Lajos szintén I. éves 4 drb tallért.

Ez évben hat tárgy vitattatott meg a gyüléseken, ezek közül kettő nyilvánosan a tanári kar jelenlétében.

Az egyletnek a következő lapok és folyóiratok jártak: „Keresztény Magvető“, „Prot. egyh. és isk, Figyelő“, „Néptanitók Lapja“, „Prot. egyh. és isk. lap“, „Család és Iskola“ és a „Gyakorlati lelkésztár“, „Vasárnap“, a „Keresztény magvető“ és a „Néptanitók Lapja“ a szerkesztőktől ingyen küldetett. Kovács János ig.-tanár az „Unitárian Review and Religious Magazine“ czimü tudományos folyóirat egész évi folyamát ajándékozta az egyletnek.

A könyvtár állása ez évben nem változott. Az egylet ez évi bevétele 67 frt 99 kr. Kiadás 65 frt 51 kr. Maradék 2 frt 48 kr. Összes pénzvagyona jelenleg 8 frt 66 kr, mely a Takarékpénztárban van letéve.

2. Az „ifjusági olv. önk. egylet.“ Ez évben védnöke Péterfi Dénes lelkész-tanár ur volt. Egész évi bevétele 424 frt 38 kr; a kiadás szintén 424 frt 38 kr. volt. Az év folytán tartott 33 gyülést, melyeken az egylet ügyeinek vezetésén kivül az önképzés volt feladata. A szavallatok és fölolvasások minden gyülésnek rendes tárgyai voltak, Több gyülésen előre kitüzött tárgyak megvitatásával volt szaporitva a tárgysorozat.

Mint eddig, úgy ez évben is az egylet felmutatta, hogy életképes és hogy tagjai az önképzésben komolyan akarnak haladni. Erre bizonyságul szolgálnak a pályázatok. Tartott egy szavalati nemes versenyt, versenyzettek 5-en, dicséretet nyert Pál András VII. oszt. tanuló. Volt két szavalati pályázat. Ezeken nyertek Tabakovich Géza, Tutsek József és Bencze Sandor, VI. oszt. tanulók, mindhárman 2—2 frtos könyvet.

Irodalmi pályázat volt 2; ezeken prozai dolgozattal nyertek Tutsek József VI. oszt. tan. és Böckel Sámuel VIII. tanuló 3—3 frtot, költött művekkel Györffi József VIII. oszt. tanuló 3 drb 1 frtos tallért.

Irói munkásságokért jutalmat nyertek még a májusi nagy pályázaton, a „Lendvai-Latkócziné“ alapitványból: Történelmi tanulmánynyal Velits Zoltán VI. oszt. tan. 4 drb tallért; nevelés-tani értekezéssel Bihari Ödön VI. tanuló 4 drb tallért; aesthetikai tanulmánynyal Györfi József VIII. oszt. tan. 4 drb tallért; vegytani értekezéssel Durugy Ferencz VIII. oszt. tan. 4 drb tallért; latin forditással Bihari Ödön VI. oszt. 3 drb tallért.

Isk. felügyelő gondnok tkts Kőváry László ur egy történelmi tanulmányra adott 2 frtot, ezt nyerte Fazakas Lajos II. éves papnövendék. Ez évben a „Remény“ czimü ifjusági lapból megjelent 23 szám.

A könyvtár ez évben Adorján Domokos buzgó könyvtárnok által műfajok szerint betürendbe soroztatott. Az egylet az új lajstromot kinyomatta 500 példányban. A könyvtár ez évben is vétel utján több jeles művel szaporodott. Mltsgs Incze Mihály kegyes pártfogónk ez évben is adott a könyvtár részére 20 frtot.

Az egylet olvasó termébe jártak a következő lapok és folyóiratok: *a*) napi lapok: „Egyetértés“, „Fővárosi Lapok“, „Ellenzék“, „M. Polgár“; *b*) heti lapok: „Vasárnapi ujság“, Bolond Istók“, „Erdélyi Gazda“, „Bécsi Magyar Ujság“; *c*) folyóiratok: „Keresztény Magvető“, „Budapesti Szemle“, „Koszoru“, Ezek közül az Egyetértés, Ellenzék és Bolond Istók az illető szerkesztőktől félárban küldetik. A magyar Polgár pedig $^5/_8$ árban, az Erdélyi Gazdát tkts Szenkovics Márton ur ajándékozta.

Az egylet 1882 február 29-én „Dr. Gyergyai Árpád tanár emlékezetére“ kegyeletes ünnepélyt rendezett, mely alkalommal Győrfi József VIII. oszt. tan. tartott meglepő emlékbe-

szédet. A szokásos zárünnepélyét pedig junius 25-én az Apollo- és Dalkör közremüködésével, igen szép számu közönség előtt tartotta meg.

Az egyletnek minden papnövendék és felosztályu tanuló tagja lenni köteles.

3. Az alosztályuak (III—V) „Olvasóegylete“ szintén kisebbszerü önpképzőkört képez, hol egy köztanitó vezetése alatt, szavalatokat tartanak. Könyvtárukban fejlettségükhez illő könyvek vannak. Ez évben is vétel és ajándék utján 72 drbbal szaporodott. Jelenleg van benne 458 drb könyv. Pénztári bevétele ez évben 10 frt 64 kr, a kiadás pedig 9 frt 46 kr, a maradék 1 frt. Védnöke Ulár Pál tanár ur volt

4. A „Kölcsönző egylet». Alapitója: Lendvai-Latkócziné derék művésznő. Állandó alapja 200 frt, melyből a felosztályu tanulók csekély kamatra 2 – 2 frt kölcsönt vehetnek ki. Ennek a kamatjából tüzetnek ki évközben a pályadijak. Az egylet vagyona, mely a Kisegitő pénztárban van elhelyezve, jelenleg 218 frt 78 kr.

5. Az „Apollo kör“. Czélja és feladata az ifjuság közt a zene-ismeretek terjesztése és fejlesztése, a rendszeres zenetanitás és zenetanulás ápolása és fenntartása, különös tekintettel az egyházi zenére, zenészeti eszközök beszerzése s azoknak, mint a főtanoda és az „Apollókör“ elidegenithetetlen vagyonának megőrzése és gondozása. Alaptőkéje 601 frt 41 kr. el van helyezve a Takarék-pénztárba. Ez évben Pozsoni Antal II. éves joghallgató vezette a legnagyobb pontossággal minden dij nélkül. E szivességért fogadja az iskola-igazgatóság szives köszönetét. A kör tagjai az ifjusági ünnepélyen sikerrel müködtek közre.

6. A főtanodai „Dalkör“. Czélja: az ifjuságnak műénekben való gyakorlása. Tagja tartozik lenni minden felosztályu tanuló, ki erre képességgel bir. Összes pénzvagyona 65 frt 29 kr, a mely a Takarékpénztárban van elhelyezve. A „Dalkör“ ez év folytán is sikerrel müködött. Vezetője Stöger Béla zenetanár; védnöke Nagy Lajos tanár ur volt.

7. A „Remény-alap“. Ez az „ifjusági olv. önk. egylet“ tulajdona, mely az elárusitott „Remény“ cz. zsebkönyvből gyült be. Czélja jelesebb dolgozatokból uj zsebkönyvet kiadni. Jelenleg van 282 frt 55 kr. vagyona, mely a Takarékpénztárban kezeltetik.

8. A „jóltevők arczképezésére gyüjtött alap“. Czélja: a jöltevők arczképeinek koronként leendő lefestése a főtanoda nagy termében leendő elhelyezés végett. Ez alap tesz jelenleg 174 frt 90 krt. Ez szintén a takarékpénztárban van elhelyezve.

XIV. Adatok az 1881—82-ik tanév történetéhez.

A lefolyt tanév szeptember 1-én kezdődött. Szeptember 4-ig a beiratások, felvételi, pót- és javító vizsgálatok eszközöltettek s az órarend állittatott meg. A főtanoda ünnepélyes megnyitása a szokásos istentisztelettel 4 én d. e. 8 órakor volt a tanári kar, több egyházi tanácsos s az ifjuság teljes számu jelenlétében. Ez alkalommal isk. felügyelő gondnok tks. Kováry László úr az ifjusághoz buzditó beszédet intézett s a következő két évre újból megválasztatott igazgatót hivatalába beigtatta, ki szintén lelkesitő beszédet tartott. A rendes előadások szeptember 5-én d. e. 8 órakor kezdődtek el.

Főtanodánknál az igazgatói hivatal két évi tartama lejárván, az 1881-iki E. Főtanácson újból megválasztatott, ezúttal harmadszor, Kovács János tanár.

A tanári és tanitói testületben a következő változások történtek: Derzsi József kolozsvári pap és tanárnak a papi állásáról történt lemondása következtében az azzal járó fél tanári állása is megszünvén, az E. K. Tanács a kolozsvári ekklézsiához rendes lelkésznek megválasztott Mózes Andrást, volt abrudbányai lelkészt alkalmazta az 1881 – 82-ik tanévre ideiglenes minőségben. Mózes András a tanitást nov. 7-én kezdette meg; addig Derzsi József tartotta meg a rendes órákat az igazgatóság megbizása folytán. Dr. Bartók István a VI. osztályban, az állattan tanitására; dr. Veress Vilmos pedig a VIII. gymn. osztályban, a mennyiségtani földrajz tanitására póttanári minőségben alkalmaztattak. Boér Gergely állami-tanitói zenetanár sok elfoglaltatása miatt a hármonia-, műének- és orgona-tanitásról lemondván, az E. K. Tanács a hármonia- és orgona-tanitásra: Stöger Béla állami tanitónőképezdei zenetanárt, a műének-tanitásra pedig Adorján Domokos III. éves papnövendéket alkalmazta. Iskola-gazdának Mózes Mihály papjelölt helyett, ki több évig vitte e hivatalt, kineveztetett Székely Zsigmond papjelölt. Barabás Ábel isk. főnöknek abrudbányai pappá történt kineveztetése következtében, a tanév második felében, ideiglenesen Kanyaró Ferencz ellenőr és papjelölt neveztetett ki; ellenőrnek pedig Mózes Mihály papjelölt. A Barabás Ábel által tanitott tárgyakat Német István papjelölt vette át s tanitotta. A 3-ik elemi osztály tanitójává Mózes Mihály neveztetett ki.

Az év elején beiratkozott összesen 355 rendes- és magántanuló, a gyarapodás az 1880—81-ik tanévhez viszonyitva: 21.

A vasárnapi hitoktatás az al-osztályuakkal a téli hónapokban ez iskolai évben is rendesen folyt Boros György tanár vezetése alatt. A hitoktatást és az istentiszteletet a papjelöltek s papnövendékek teljesitették.

Az ifjuság az igazgatóság engedélyével f. évi május 22-én a „Lövölde“ helyiségében, részben a „Kriza-alap“ s részben az „Iskolai kórház-alap“ javára, szépen sikerült májálist rendezett, melynek tiszta jövedelme a nevezett célokra 257 frt 29 kr.

Főtanodánk ifjusága kegyeletes érzületének a lefolyt tanévben igen szép jelét adta. Ugyanis saját kebelében a tordai és székely-kereszturi középtanodák növendékeinek hozzájárulásával, mintegy 500 frtnyi összeget gyüjtött oly czélból, hogy abból néhai Kriza János feledhetetlen püspöknek, költő- és irónak születése házát emlék-táblával jelölje meg s a megmaradt összeget „Kriza-alap“ czimen az önképző-körben szépirodalmi pályázatokra forditsa. A leleplezési ünnepély f. évi julius 30-án fog megtartatni Nagy-Ajtán a következő sorrenddel;

1. A délelőtti istentisztelet után *kivonulás* az ünnepeltnek születése háza — a papi lakhoz.

2. *Alkalmi ének.* Előadja a kolozsvári főiskola ifjusági „Önkéntes Dalárdá“-ja, Adorján Domokos papjelölt vezetése alatt.

3. *Megnyitó beszéd*, Kovács János kolozsvári főiskolai igazgató-tanártól.

4. *Emlék-beszéd.* Tartja Jakab Elek, a m. tud. akadémia l. tagja.

5. *Műének.* Előadja a „Dalárda“.

6. *Alkalmi óda.* Irta: Györffy József VIII. gymn. oszt. tanuló. Szavalja Mózes Mihály papjelölt.

7. *Zárbeszéd.* Székely József biz. elnöktől.

Megjegyzés. Az ünnepélyt megelőzőleg rendes isten tisztelet fog tartatni, a mely alkalommal egyházi beszédet tart Péterfi Dénes, kolozsvári pap s főisk. tanár.

A tanuló ifjuság magaviselete erkölcsi tekintetben és a fegyelmet illetőleg, a gymnasiumban általában dicséretesnek mondható, csakis egy felosztályú tanulótól kellett erkölcsi kötelezvényt venni, ez is inkább mulasztásaiért történt. Azonban a papnevelő intézetben, különösen az I. és II. éves papnövendékek magaviselete alig kielégitő. Sajnosan kell feljegyeznem, hogy az illetők nem fogták fel pályájuk magasztosságát, s önmagukról többször megfeledkezve, papnövendékekhez épen nem illőleg viselték magukat. Az első évesek közül hármat kellett erkölcsi kötelezvény-adásra itélni.

Az egészségi állapot a nagy mérvben uralkodó sokféle járvány mellett is, kedvezőnek mondható, a mennyiben az egész év folyamában 37 betegségi eset fordult elő, de az iskolai kórházban gondos ápolás és lelkiismeretes orvosi kezelés mellett mind felgyógyultak. Halálozási eset a főtanodánkban levő ifjúság nagy számából csak egy fordult elő. Ugyanis Hart Fülöp, III. gymn.

oszt. tanuló hunyt el himlőjárványban április 9-dikén Kolozsvártt, a szülei háznál.

Ez alkalomból felemlitem, hogy a II-ik félév kezdetén egy héti tanitás után, a helybeli járványbizottság a nyolcz gymnasialis osztályban az előadásokat febr. 20-tól martius 17-ig, az elemi osztályokban pedig martius 27-ig beszüntette. Az igazgatóság e hátramaradást azzal pótolta ki, hogy a rendes husvéti és pünkösti szünidőket egy-egy hétre vonta le.

Különböző intézetektől jött 63 drb. „Értesitő" az 1881—82-ik tanévről.

A „Franklin-Társulat", továbbá Aigner Lajos, Lampel Robert budapesti könyvárusok több tankönyvet küldöttek meg mutatványul, melyek a tanárikar könyvtárában helyeztettek el. Stein János helybeli könyvárus szintén 3 drb. könyvet ajándékozott szegénysorsu tanulóknak. Stolz Károly, Sebes Lajos, Ujfalvi Károly VIII., Paget Olivér VII. gymn. osztálybeli tanulók pedig a szegénysorsú tanulók „Kölcsön könyvtára" részére több tankönyvet ajándékoztak.

A lefolyt tanévben Kőváry László buzgó isk. felügyelő gondnokunk elnöklete alatt (egy pár kivételével, Buda-Pesten léte alatt) tartatott összesen 22 igazgatósági ülés, melyeken a folyó ügyek elintézésén kivül az öszhangzatos tanitás, az ifjuság közti jó szellem és fegyelem fenntartása érdekében is gyakran tanácskoztunk. Az isk. törvényeket szintén újból átvizsgáltuk s a szükséges módosításokkal beterjesztetett az E. K. Tanácshoz elfogadás és újból leendő kinyomatás végett.

Végül ismét meg kell emlitenem, hogy főtanodánk népessége rohamosan gyarapodik s még inkább szaporodnék, ha nagyobb helyiségünk lenne. Épen ezért reméljük, hogy az E. Főtanács a főtanoda nagyobbitására vonatkozó tervezetet helybenhagyja s a jövő évben végre is hajtatja.

XV. Figyelmeztetés az 1882—83-ik tanévet illetőleg:

1. Az iskolai év szeptember 1-én kezdődik.

2. A beiratások szeptember 1 és 2-ik napjain eszközölhetők a főtanoda helyiségében a 29-ik számu igazg. tanácsteremben.

3. A tanodába belépendő felosztályu tanuló: bizonyitványaival személyesen; az alosztályu: szülői, gyámja vagy ezek megbizottja kiséretében köteles az igazgatónál jelentkezni s itt születése évét és helyét pontosan bejelenteni.

4. Az elemi vagy gymnasialis osztályba lépendő tanulók szabályszerü bizonyitvány, vagy ennek hiányában felvételi vizsga alapján vétetnek fel az illető osztályba, még pedig az elemi osztályba lépni akarónak legalább 6, a gymnasialis osztályba pedig 10 évesnek kell lennie.

5. Az elégtelen osztályzatu bizonyitvánnyal jelentkezők nem vétetnek fel.

6. Az ágyhely dijon kivül a többieket az egész isk. évről előre bé kell fizetni.

7. A kik az iskolában bennlakást akarnak nyerni, ebbeli szándékukat szeptember 3-ig az igazgatónál jelentsék be.

8. A felvételi-, pót- és javitó-vizsgálatok szeptember 3-án és 4-én ejtetnek meg.

KOVÁCS JÁNOS,
igazgató-tanár.

B) TORDAI KÖZÉPTANODA.

I. *a*) Iskolai igazgatóság.

Elnökök: Felügyelő gondnokok: Szigethi Sándor, polgármester.
Veres Dénes, alispán.
Előadó és jegyző: Pálfi Károly, igazgató.
Tagjai: Albert János, Májai István és Derzsi Károly.

b) A polg. iskola gondnoksága.

Az intézet létrejötte kölcsönös szerződésen alapulván, a többi ilynemű intézettől némileg eltérő saját szervezettel bir.

A gondnokság létszámát a szerződés állapítja meg, melynek értelmében az 6-nál több nem lehet.

A gondnokság ez idei névsora:

1. Moldován Gergely, kir. tanfelügyelő, mint a kormány képviselője, elnök.
2. Veress Károly, mint Torda városának kiküldötte.
3. Szentpáli Ignácz, mint Torda-Aranyosmegye kiküldötte.
4. Szigethi Sándor } az unitárius középtanoda főgondnokai, mint
5. Veress Dénes } az unit. egyh. kiküldöttei.
6. Pálfi Károly, igazgató, a gondnokság jegyzője.

Megjegyzés.

Az 1878-ik évben az unitáriusok E. Főtanácsa és a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium között kötött 20,046. sz. szerződés értelmében a tordai unitárius középtanoda állami polg. iskolává alakíttatott át, oly módon, hogy az első évben az I. és II-ik osztályok alakultak át, minden következő évben pedig egy-egy osztály alakitandó polg. iskolává. Az átalakitás azzal a kikötéssel történt meg, hogy a klassikus nyelveket az egyház a gymnasiális tantervnek megfelelőleg adathassa elé, ha az tán a polg. isk. tanterv rovására történik is.

Az igazgató tanitót az egyház ajánlatára — az állam nevezi ki, a ki az egyház által rábizottakról is számadással tartozik. Az

iskolai gondnokság létszámát szintén a szerződés állapítja meg, mely 6 tagnál többre nem terjedhet. E létszámban van az egyház által a tordai iskolánk mellé kinevezett két felügyelő gondnok, a város egy kiküldötte, a megye egy kiküldötte, a tanfelügyelő, mint az állam képviselője, a ki a gondnokság elnöke és az igazgató, a ki a gondnokság jegyzője is.

A szerződés 20 évig tart, mely idő alatt az épület conservválásáról az állam gondoskodik, s ezenkivül évenként 1000 frtot fizet az egyház közpénztárába az egyház által nyujtott kedvezményekért.

A jelenleg alkalmazásban levő gymnasialis tanárok közül kettőt, kiket az egyház ajánl — a polg. iskola mellé alkalmazza és fizetésüket fedezi.

Jelen iskolai évben már az I. II. III. IV. V. középosztályok voltak polg. iskolává átalakítva.

II. A tanitók és az általok kezelt tantárgyak megnevezése osztályonként.

Tanár v. tanitó neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma hetenként	Órák száma összesen	Észrevételek
Albert János.	Latin „ Erkölcstan „	IV. V. IV. V.	4 4 1 1	10	
Bartók Endre.	Vallás Magy. nyelv Földrajz Számtan Term. rajz Német nyelv Irás Műének Vallásos ének Torna	4-ik elemi	2 3 3 4 2 2 1 2 1 1	18	A műéneket és tornát ezen osztálynak Iszlai Márton tanitotta.
Heltman Lajos.	Műének „ „ „ „	I. II. III. IV. V.	1 1 1 1 1		
Iszlai Márton.	Vallásos ének „ „ „ „ „ „	III. IV. V. 1. és 2-ik elemi „ „	1 1 1 2 5 4 3	17	

Tanár v. tanító neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma heten-ként	Órák száma Ö-szesen	Észrevételek.
Kósa Sándor.	Számtan	II.	3		
	„	III.	3		
	„	IV.	3		II. osztály főnöke, a
	„	V.	3	18	term. tani- és vegy-
	Term. tan.	IV.	2		tani szertár őre.
	„	V.	2		
	Vegytan	V.	2		
Nagy Béla.	Földrajz	III.	2		
	„	IV.	2		
	„	V.	2		IV. osztály főnöke,
	Magy. nyelv	II.	4	20	
	„	III.	4		könyvtárnok.
	„	IV.	3		
	„	V.	3		
Nagy Gábor.	Földrajz	I.	2		I. oszt. főnőke, a
	Magy. nyelv.	I.	4	6	tanitói értekezletek
					jegyzője.
Nagy Gyula.	Mértani rajz.	III.	3		
	„	IV.	3	8	III. osztály főnöke,
	„	V.	2		a mértani szertár őre.
Májai István.	Német nyelv	I.	3		
	„	II.	3		
	„	III.	3		
	„	IV.	3		
	„	V.	3	22	V. osztály főnöke.
	Történelem	III.	2		
	„	IV.	2		
	„	V.	3		
Pálfi Károly.	Term. rajz	I.	3		
	„	II.	3	9	Igazgató, a termé-
	„	III.	3		szetrajzi szertár őre.
Raffaj Zsigmond.	Vallás	I.	1		
	„	II.	1		
	„	III.	1		
	„	3-ik elemi	3		Ez osztályban a szép-
	Magy. nyelv	„	3		irást és vallásos éne-
	Földrajz	„	4	20	ket Bartók Endre, a
	Számtan	„	4		
	Term. rajz	„	3		műéneket és tornát
	Irás	„	1		Iszlai M. tanitotta.
	Műének	„	2		
	Vallásos ének	„	1		
	Torna	„	1		

Tanár v. tanító neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma heten-ként	Órák száma összesen	Észrevételek.
Soltész Arnold.	Torna	I.	1	20	
	„	II.	1		
	„	III.	1		
	„	IV.	1		
	„	V.	1		
	Rajz	I.	2		
	„	II.	2		
	„	III.	2		
	„	IV.	2		
	Írás	I.	1		
	„	II.	1		
	„	III.	1		
	Számtan	I.	4		
	Mértan	I.	3		
	„	II.	3		
Varga Dénes.	Latin	I.	4	20	
	„	II.	4		
	„	III.	4		
	Görög	IV.	3		
	„	V.	5		

III. Tanterv.

A tanterv a gymnasialis V. és az elemi osztályokban ugyanaz, a mi a kolozsvári főtanodában a megfelelő osztályokban. A polgári iskola (I. II. III. IV.) tantervét, minthogy némileg eltér a középtanoda tantervétől, szükségesnek tartjuk közölni.

Hit- és erkölcstan.

Mindenik osztálynak hetenkint 1 órán.

Ezen tárgy osztályonkint való felosztásának és terjedelmének meghatározása a felekezeti hatóságok jogköréhez tartozik.

Történelem.

III. osztály, het. 2 órán. A magyar nemzet története a vegyes házbóli királyoktól jelenig. Kézikönyv: Ribáry Ferencz „Magyarország története“ a középtanodák alsóbb osztályai számára. Térkép: A magyar birodalom 888—1849-ig, iskolai fali abrosz.

IV. osztály, het. 2 órán. Világtörténet, ó-kor és középkor. Kézikönyv: Ladányi Gedeon „A világtörténet főbb eseményei rövid kivonatban.“ Térkép: Kiepert: A római birodalom fali abrosza.

V. osztály, h. 2 órán. Világtörténet. Új-kor. Kézikönyv a fennebbi.

V. osztály, het. 1 órán. Alkotmánytan. Kézikönyv: Jánosi Ferencz: Magyarország alkotmánya. Felső nép- és polgári iskolák számára.

Magyar nyelv és irodalom.

I. osztály hetenként 4 órán.

a.) Mondottan: Egyszerü mondat. A mondat-részek. A tő-, hiányos és bővitett mondat. A mondatok értelmükre nézve: az állitó, tagadó, kérdő, felkiáltó, óhajtó és parancsoló mondatok. Az egyszerü és összetett mondatok összehasonlitása. Alaktan: Főnevek, számnevek, névmások, a névelő, igék, kötőszók, határozószók, névutók és indulatszók. Név- és igeragozás. A tárgyas és tárgyatlan igeragozás. Szóképzés: Névszóképzés, igeképzés és a szóösszetétel. Ezen ismeretek alkalmazásával, a helyesirás és fogalmazás gyakorlására, házi irásbeli dolgozatok készitése.

b.) Olvasmányok tárgyalása. Értelmes és hangsulyozott olvasmány tartalmi magyarázata után annak szabadon való elbeszéltetése. Kiválasztott s könyv nélkül tanult versek szavalása. Kézikönyv: Dr. Simonyi Zs. m. nyelvtan I. rész. „Magyar olvasókönyv“ Bodnár és Iványitól.

II. osztály, h. 4 órán.

a.) Az összetett mondatok: mellé- és alárendrlt mondatok viszonyának ismertetése. Mód- és időtan. A szókötés (a határozók részletes tana). Synonimák egybeállitása és magyarázata.

Kézikönyv: Simonyi Zs. Magyar Nyelvtana, II. rész; ezen kivül jegyzetek.

b.) Olvasmányok és azoknak feldolgozása, mint az I. osztályban. Könyv nélkül tanult versek szavalása.

Kézi könyv a fennebbi.

Hetenkint két irásbeli házi dolgozat az eltanultak köréből.

III. osztály, h. 4 órán.

a.) A magyar nyelvtan rendszeres áttekintése: hangtan, szótan, mondattan.

Kézikönyv: Simonyi Zs. Magyar Nyelvtan felsőbb osztályoknak.

b.) Költői s egyéb olvasmányul: Toldy és Toldy Estéje, Toldy Szerelmé-ből egyes részletek; továbbá „A nagyidai czigányok“ s Mayer Miksától: Az észak-amerikai Egyesült-Államok Története.

Hetenkint két irásbeli dolgozat a nyelvtan köréből; havonkint egy fogalmazvány. Tárgyismétlésül a következő tételek voltak: Ó és uj divat. Korona és kard. A denevér. A vadgalamb és a szarka. A rejtett kincs. Átalakittattak a következő költemények: Az Igazság és Hamisság (Gyulay Páltól). Noé átka (Mindszenty

G.-tól.) A tintás üveg (Petőfitől). Szél és nap (Gyulay Páltól). A gazdag (Tompa M.-tól).

IV. osztály, hetenkint 3 órán.

a.) Az irásművek belszerkezete, általános elnevezései, anyaga. Az irásművek anyagának föltalálása stb. A fogalmak tana. Az itélet fogalma ás nemei. A következtetések.

Az irásművek belszerkezete: az irásmű főrészei. Az irásművek felosztása tárgyuk szerint.

Az irásmű anyagának előadása. Az egyszerű és szép előadásmód.

Verstan. A hangsulyos rhythmus: ütemes sorok, hangsulyos versszakok. Időmértékes rhythmus: verslábak, időmértékes sorok és versszakok; a rim: különfélesége, terjedelme, elnevezése; időmértékes vers-sorok rímmel, sajátságos rímes versalakok.

Polgári ügyiratok.

Kézikönyv: Magyar Irásmód Udvarhelyi Gyulától.

b.) Havonkint egy irásbeli dolgozat; fogalmazási gyakorlatokul a következők szolgáltak: A tordai unit. templom (Tárgyrajz). Lakóházunk (Tárgyrajz). Szüret (Elbeszélés levél alakban). A tordai Miklós-napi vásár (Leirás elbeszéléssel levélalakban). Egy bizalmas levél. Egy felsőbb (üdvözlő) levél. A tücsök és hangya (Czuczor költeménye párbeszédes elbeszéléssé átalakitva). Húsvéti szünidői élmények (Elbeszélés párbeszéd-alakban). Önéletrajz. A szelek hasznosságáról (Értekezés).

A hangsulyos és időmértékes sorok és vers-szakok mindenikére alkottak s kerestek ki és irtak le a növendékek példákat.

Az ügyiratok szintén begyakoroltattak irásban.

V. osztály hetenkint 3 órán.

A költői műfajok elmélete s a magyar irodalom történetének rövid ismertetése.

Kézikönyv: Gyulay Béla „Irodalom-Ismertetőjé"-n kivül az e nemű jobb művek nyomán összeállított jegyzetek.

Irásbeli dolgozatokul ezen tételek adattak fel: Lear király s három leánya (Tartalom-kivonat). Csík Ferke (Költői beszély, átalakítva novellává). Egy aesopi mese. Epigrammák. Két dal. „Atyám halálakor" (Elegia). Az utolsó pohár bor. A becsületes asztalos. (Adott vázlatok után bővitések). Egy eredeti beszély. Egy legatus élményei. (Vig beszély). Önéletrajz. A hegyek a természet háztartásában. (Értekezés).

Német nyelv és irodalom.

I. osztály, heti 3 órán. Egyszerü mondat. Mondat és beszédrészek megkülönböztetése. Főnevek, személyes névmások és főnév helyettesek ejtegetése. Igeragozás a jelen időben. Előljárók használata. A megfelelő gyakorlatoknak németből magyarra és magyarból németre forditása. Olvasás és vers szavallás. Irásbeli dolgoza-

tok. Kézikönyv: Brassai Sámuel Okszerü-vezér I. rész. Olvasókönyv: Felsman I-ső kötet.

II. osztály, heti 3 órán. Az előljárók ismétlése. Igeragozás az egész jelentő-módban. Gyenge, rendhagyó gyenge, erős és rendhagyó igék megkülönböztetése. A megfelelő gyakorlatok fordítása németből magyarra és vissza. Igehatározók ismertetése. Olvasás és vers-szavallás. Irásbeli dolgozatok. Kézi- és olvasókönyv: a fennebbiek.

III. osztály, het. 3 órán. Melléknév és birtokos genitivus alpótlók, jelzők. Melléknevek fokozása és ejtegetése. Mutató névmások. Határozó szócskák. Számnevek. Birtok- és birtokos helyettesek. A megfelelő gyakorlatoknak át- és visszafordítása. Olvasás és vers-szavallás. Irásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Brassai Okszerü-vezér II. rész. Olvasókönyv: Felsman II. kötet.

IV. osztály, het. 3 órán. Appositio, előljárós főnév és zu-s infinitivus alpótlók, jelzők. Az igeragozás összes alakjai. Kötszók. Mondat-fűzés. Fő- és mellék-mondatok. A megfelelő gyakorlatok forditása németből magyarra és vissza. Vers-szavallás. Irásbeli dolgozatok. Kézi- és olvasókönyv a fennebbiek.

V. osztály, het. 3 órán. A németnyelv és mondattan ismétlése. Mellékmondatok megkülönböztetése. Körmondatok ismertetése. Német olvasmányok át- és visszafordítása. Versek és prozai olvasmányok könyvnélkül betanulása. Irásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Brassai Okszerü-vezér II. rész. Olvasókönyv: Felsman III. kötet.

Földrajz.

I. osztály, het. 2 órán. A magyar-osztrák monarchia földrajza. Magyarország földrajza részletesen, az osztrák tartományoké pedig csak általánosságban tárgyaltatott. A tananyag a következő concentricus kör szerint volt beosztva: 1. A magyar királyság hegyrendszere. 2. A magyar királyság vizrendszere. 3. A magyar királyság sikságai. 4. Éghajlat és termények, lakósok, ipar és kereskedés. 5. A magyar királyság politikai felosztása. — Az osztrák tartományok is ily módon, csak rövidebben ismertetve. Kézikönyv: „A magyar-osztrák monarchia földrajza“, Kiss Sándortól.

II. osztály, het. 2 órán. Európa bővebb és Ázsia összébbvont ismertetése. Kézikönyv: „A föld egyes népeinek s országainak ismertetése“, Buzogány Árontól. A hegy- és vizrajzot öszszeállított jegyzetből tanulták. Rajzolták a növendékek Európa és Ázsia földabroszát.

III. osztály, het. 2 órán. Ázsia bővebb ismertetése, továbbá Afrika, Amerika és Austrália ismertetése, tekintettel a fölfedezések történelmére. Kézikönyv és jegyzet a fönnebbi. Elkészitették a növendékek ez évben Afrika, a két Amérika, Ausztrália térképét.

IV. osztály, het. 2 órán. *a*) A mathematicai földrajz elemei. Kézikönyv: „A földgömb és egy kis csillagászati földrajz“, irta Ballagi Károly. *b*) A physicai földrajz elemei. Kézikönyv: „Az általános természettani földrajz alapelemei,“ készítette Lutter János.

Természetrajz.

I. osztály, hetenkint 3 órán. Az első félévben az ásványtanból egyes osztályok alapjellemével biró ásványok voltak szemlélve természetes példányokon, különös tekintettel azoknak ismertetőjegyeik-, találási helyök- és hasznukra. Kézikönyv: Dr. Szabó József „Ásványtan a középtanodai alosztályok számára.“ — A második félévben a növények élő példányokon voltak szemléltetve; a növényi organismus ismertetésére s a vidéken előforduló növények leirására különös figyelem volt fordítva. Magyarázat után.

II. osztály, het. 3 órán. Egész évben az állatok főbb osztályaiból az alapjellemmel biró s az ipar- és gazdaságban használtatni szokott állatok ismertető jegyei, lakhelyök, életmódjuk, sajátságaik és hasznuk. Ugyanazon szempontok szerint a 7 állatkör (typus) eltárgyaltatott. A szemléltetésre gypsz-utánzatok és vázak szolgáltak. Kézikönyv: Kriesch J. „Természetrajz elemei.“

III. osztály, het. 3 órán. *a*) Téli hónapokban az ásványtanból egyes osztályok alapjellemeivel biró, a mezei gazdasági, különösen az ipari ismeretek alapjául szolgáló ásványok adattak elé, mint az I-ső osztályban, mert ezen osztály is csak ez évben tanult először ásványtant. Megtanulták még ezen kivül a kristálytant, melyből a főbb alakokat palából mind kifaragták a növendékek, továbbá: a kőzettan és geologia alapvonalait. *b*) Tavaszi és nyári hónapokban a növényrendszerek alapvonalait, ezeknek alapján a növények meghatározását tanulták meg a növendékek, egybekötve: a szerv- és éllettani ismeretek kibővitésével. — Mind a növény-, mind az ásványtanból 50—100 drbból álló gyüjteményt állitottak össze a szorgalmasabb tanulók. — E tárgyakat magyarázat után készült jegyzetekből tanulták.

Természettan.

IV. osztály, het. 2 órán. A testek általános tulajdonságai. A testek mozgása. Az erők és azok súlyegyene. A munka. A gépek. K. k.: Greguss Gyula „Természettan.“

V. osztály, het. 2 órán. A hang, hő, fény, villamosság és a delejesség tüneményei. A kosmografia elemei. K. k.: Greguss Gy. „Természettan.“

Vegytan.

V. osztály, het. 2 órán. A szervetlen vegytanból a közéletben és iparban előforduló elemek és vegytani anyagok tárgyaltat-

tak, ismertetve az egyes chemiai törvényeket. K. k.: Dr. Dékány „Elemi vegytan.“

Számtan és könyviteltan.

I. osztály, het. 4 órán. A méterrendszer ismertetése. A mértékek szétbontása és összevonása. A négy alapmüvelet nevezett és nem nevezett számokkal. A számok oszthatósága. A közös osztó és közös többes ismertetése. A négy alapmüvelet közönséges és tizedes törtekkel. A közönséges törtnek átváltoztatása tizedes törtté és megforditva. K. k.: Dr. Császár Károly számtana a középiskolák alsó osztályai számára. I. kötet.

II. osztály, het. 3 órán. Számolási röviditések, számtani mivelétek röviditett módon. Az arányosság. Egyszerü hármasszabály. Az olasz számolásmód. Mértani viszonyok és arányok. Százalék számitás.

III. osztály, het. 3 órán. Összetett hármasszabály. Kamatszámolás. Határidőszámolás. Láncszabály. Arányos osztás. Elegyitési feladatok.

IV. osztály, het. 3 órán. A hazai és a külföldi pénzrendszerek ismertetése átszámitásokkal. Árfolyam számitás. Lerovás. Váltó-leszámolás. Váltókémlés. A hat első müvelet betükkel. Első foku egyenletek egy ismeretlennel.

V. osztály, het. 3 órán. Logarithmus. Első foku egyenletek több ismeretlennel. Másodfoku egyenletek egy ismeretlennel. Kitevőleges egyenletek. Elsőfoku számtani és mértani sorok. A kamatoskamat számitása.

A II. III. IV. és V. osztályos tanulók magyarázat után tanultak.

K ö n y v v i t e l.

Hetenként 1 órán. A leltározás elméletileg és gyakorlatilag. Az egyszerü könyvvitel elmélete. Az egyszerü főkönyv vezetése. Takarékpénztárak, segélyegyletek és biztositó intézetek ismertetése. Magyarázat után tanultak.

Mértan és mértani rajz.

I. osztály, het. 2 órán. Planimetriai elemek. (Pontok, vonalok és szögek fekvési és mérési viszonyai. A legfontosabb sik idomok tulajdonságai és alakitása, u. m. három-, négy- és sokszög, különösen a szabályos és a kör. Az idomok összeillősége, symmetriája, hasonlósága.

II. osztály, het. 2 órán. A sik. A síkok fekvése. Lapszög. Szögletek. A hasáb, gúla, kúp, henger és gömb hálózata. A testek felszinének és térfogatának kiszámitása. Testminták készitése.

III. osztály, het. 2 órán. Egyszerü vonalu idomok. Az ösz-

szeillőség, hasonlóság és területmeghatározás kibővitése. Szerkesztési feladatok.

IV. osztály, het. 2 órán. Földmérés. A térfogat felmérése és köbtartalmának kiszámítása, alkalmazva ezt a töltések, földkiásások, épületek falai köbtartalmának kiszámitására. Magyarázat után tanultak.

Jegyzet. E tárgyakat — a tanitó-hiány miatt — nem lehetett a törvényben megszabott határig eltanitani.

Szabadkézi-rajz, szépirás.

Jegyzet: E tárgyakat a Soltész Arnold eltávozása és Nagy Gyula huzamos betegeskedése következtében beállott tanitóhiány miatt, csak nagyon kis mértékben lehetett tanitani.

Műének.

I. II. és III. osztály együtt, hetenként 1 órán. A hangjegyek és más zene- és ének-előismeretek ismertetése és ismétlése; hangközi gyakorlatok, hanglépcsők, összhangok.

IV. és V. osztály együtt, hetenként 1 órán. Mint az előbbi három osztályban. Az öt osztály együtt, hetenként 1 órán. Különféle négyszólamu dalok.

Rendkivüli tányyak.

a) latinnyelv.

I-ső osztályban heti 4 órán.

A betük, beszédrészek és a szók neméről szóló általános szabályok után az öt névragozás; a rendhagyó és idegen eredetü nevek ismertetése; a melléknevek ragozása és fokozása képezte a tananyagot.

Kézikönyv: Schultz Ferdinánd kisebb latin nyelvtana (dr. Kiss Lajos forditásában) és az ahhoz tartozó Gyakorló könyv.

II-ik osztály heti 4 órán.

A kérdő, határozatban és viszonyuló névmások; az igenemek, módok és idők ismertetése; sum ige ragozása; a rendes, deponens és mind a 4 igeragozásra tartozó rendhagyó multtal és supinummal biró igék betanulása.

Kézikönyv: mint fennebb.

III-ik osztály hetenként 4 órán.

A kötszók használata; a mondattanból: mondattagok egyezése, az accusativus, dat., genít., nom. és abl. használata; a melléknevek és névmások különösségei; az idők, módok és más igealakok használata.

Kézikönyv: mint fennebb.

Az I. oszt. a Gyakorló könyvből leforditotta az 1—35; a II. oszt. 42—98; a III. oszt. 111—141 gyakorlatokat.

IV-ik osztály hetenként 4 órán.

Az idők és módok s más igealakok használata. Megfelelő latin és magyar gyakorlatokkal. Com. Neposból öt jeles férfiu.

Kézikönyv; a fennebbi.

V-ik osztály hetenként 4 órán.

Phaedrusnak mind az V könyvét és Toldalékját. Ovidius Metamorphosissa 3-ik könyvét. Forditás közben gyakorolták a latin Prosodiát.

b) görögnyelvtan.

IV-ik osztály hetenként 3 órán.

A betük, hang- és irásjelek megismertetése; fő- és melléknevek ragozása; a melléknevek fokozása; határozók. Mindezek a megfelelő görög és magyar gyakorlatok forditásával.

Kezikönyv: Szepesi—Szamosi Görögnyelvtan.

V-ik osztály hetenként 5 órán.

A névmások; számnevek. Általános szabályok az igeragozásról; az igeragozás két alakja; a rendhagyó igék. Szóval az összes igeragozásról szóló szabályok a megfelelő görög és magyar gyakorlatokkal együtt.

Kézikönyv: mint fennebb.

Hetenként egy irásbeli dolgozat.

Megjegyzés. Az elemi iskola tanterve ugyanaz, a mi a kolozsvári főtanodával egybekötött elemi iskoláé.

IV. Anyakönyvi és egyéb statisztikai kimutatások.

Osztályok	Felvétetett	Nemzetiség szerint			Vallás szerint							Vizsgázott	Kitünő	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Huzamosb ideig beteg volt	Eltávozott	Meghalt	Év végéig az intézetben maradt	Díjmentes	Fizető	Ösztöndíjas
		Magyar	Román	Német	Unitárius	Ev. ref.	Rom. kath.	Gör. kath.	Gör. kel.	Lutheranus	Mózes v.													
a) **Gymnasialis osztályok.**																								
I.	33	24	7	2	11	8	7	3	3	1	—	30	5	6	8	1	10	3	3	—	30	8	25	3
II.	19	19	—	—	6	5	7	—	—	—	1	19	4	3	8	4	-	—	—	—	19	3	16	—
III.	14	12	1	1	2	7	2	1	—	2	—	13	2	2	7	1	1	1	-	—	14	6	7	2
IV.	15	14	1	—	7	6	1	—	1	-	—	15	4	4	5	—	2	—	—	—	15	8	7	1
V.	9	9	—	—	4	5	—	—	—	—	—	9	2	5	2	—	—	—	-	—	9	6	3	1
Osszesen	90	78	9	3	30	31	17	4	4	3	1	86	17	20	30	6	13	4	3	—	87	31	58	7
b) **Elemi osztályok.**																								
4.	28	27	1	—	14	9	3	1	—	1	—	28	7	3	10	5	3				28	4	24	3
3.	19	16	3	—	6	5	5	3	—	—	—	19	4	4	3	3	5				19	2	17	—
2.	15	11	4	—	4	2	1	3	1	1	3	13	2	6	2	1	2				13	3	12	—
1.	14	12	2	—	5	4	2	2	—	—	1	12	4	4	4	—	-				13	1	10	—
Osztálytalan	11	7	4	—	1	5	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—				8	—	—	—
Összesen	87	73	14	—	30	29	11	11	3	2	5	72	17	17	19	9	10				81	10	63	3

A tanulók névsora.

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
I. Fiuosztály.			
Bajka Miklós	unitárius	1866	Szent-Mihályfalva
Balla József	ev. ref.	1870	Maros-Ujvár
Barabás Gyula	r. kath.	1870	Fogaras
Borbély Albert	unitárius	1870	Csegez
Brumár László	g. kath.	1868	Komjátszeg
Bölöni István	ev. ref.	1868	Torda
Bölöni Lajos	„	1869	Torda
Drágota Todor	g. n. egy.	1868	Egerbegy
Gönczi János	ev. ref.	1869	Abrud-Bánya
Gspán Károly	unitárius	1866	Bágyon
Gründler Manó	r. kath.	1869	Kétfél (Temesm.)
Halmágyi Károly	unitárius	1870	Tur
Hamari Miklós	r. kath.	1870	Torda
Homm Gusztáv	lutheránus	1871	Deés
Moldován István	r. kath.	1871	Kolozsvár
Molnár Béla	ev. ref.	1871	Abrudbánya
Nagy Sándor	„	1871	Torda
Németi Árpád	unitárius	1868	Torda
Pálfi Dénes	„	1868	Várfalva
Pálfi Mór	„	1871	Bágyon
Pál Albert	„	1868	M.-Bogáth
Pitrich Oszkár	r. kath.	1868	M.-Ujvár
Roska Ambrus	g. kel.	1869	Sz.-Kocsárd
Szász Sándor	ev. ref.	1870	Torda
Simon György	g. kath.	1869	Alsó-Szolcsva
Szenkovits Sándor	r. kath.	1868	Gyéres
Trájánovits János	„	1871	N.-Enyed
Tanka Sámuel	unitárius	1867	Kövend
Turán János	g. n. egy.	1866	Egerbegy
Vlásza Gyula	g. kath.	1868	Czikud
Zaláni János	ev. ref.	1869	Torda
Ütő Endre	unitárius	1869	Nagy-Ajta
Ütő Sándor	„	1870	Nagy-Ajta
II. Fiuosztály.			
Abt Sándor	r. kath.	1870	Torda
Ambrus Miklós	unitárius	1870	Torda

Néve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Ábrahám Víctor	r. kath.	1870	Torda
Árkosi László	unitárius	1867	Szt.-Mihályf.
Dézsi István	r. kath.	1867	Harasztos
Demetrovits György	„	1868	Várfalva
Fodor József	unitárius	1865	Várfalva
Fodor Mózes	„	1869	Torda
Frenkel Leopold	m. vallásu	1869	Torda
Gál Antal	unitárius	1869	Kövend
Laczhegyi Dezső	r. kath.	1866	Felvincz
Mezei Géza	ev. ref.	1870	Torda
Nagy Pál	„	1870	Torda
Osztián Géza	r. kath.	1870	Torda
Retezár Gerő	„	1870	Torda
Szabó Miklós	ev. ref.	1869	Torda
Székely János	unitárius	1867	Torda
Sükösd Samu	ev. ref.	1867	Egerbegy
Viski Gyula	„	1870	Torda
III. Fiuosztály.			
Balogh Samu	ev. ref.	1866	Sz.-Kocsárd
Beregszászi László	„	1869	Ludas
Bölöni Pál	unitárius	1866	Kövend
Gerendi Gyula	g. kath.	1865	Torda
Halász Sándor	ev. ref.	1867	Torda
Istvánfi János	„	1868	Torda
Józan Miklós	unitárius	1869	Tur
Keul Ottó	lutheránus	1867	N.-Enyed
Kimpel Florián	„	1868	Torda
Kláris Imre	r. kath.	1868	Makó
Körmendi Jenő	„	1868	Torda
Tarsoly Gyula	ev. ref.	1869	Rákos
Tóth Ferencz	„	1869	Torda
Pap Gábor	„	1867	Torda
IV. Fiuosztály.			
Baranyai Károly	ev. ref.	1865	M.-Vásárhely
Csákány Zoltán	„	1865	Torda
Csegezi Márton	unitárius	1866	Bágyon
Darkó József	„	1864	N.-Ajta

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Darkó Áron	unitárius	1866	N.-Ajta
Fekete Mihály	„	1869	Torda
Gálfi Lőrincz	„	1865	Sinfalva
Imecs György	ev. ref.	1868	Teke
Lukács Ferencz	„	1865	Torda
Osztián Olivér	r. kath.	1868	Torda
Pál Ferencz	ev. ref.	1865	Torda
Pál Károly	unitárius	1862	Nyárádtő
Ramonczai Remusz	g. kel.	1863	Berkesz
Seres Sándor	ev. ref.	1867	M.-Ujvár
Simándi István	unitárius	1868	Toroczkó
V. Fiuosztály.			
Baczoni Kálmán	ev. ref.	1866	M.-Ujvár
Balla Lajos	„	1866	Torda
Borbély Sándor	unitárius	1865	A.-Rákos
Csákány Sándor	ev. ref.	1863	Torda
Kovács László	„	1866	Torda
Maksai Albert	unitárius	1863	M.-Sáros
Máté László	„	1864	Kövend
Nagy József	„	1865	Torda
Tarsoly Árpád	ev. ref.	1866	A.-Rákos
1-ső elemi osztály.			
Bardocz László	ev. ref.	1874	Torda
Fodor Árpád	unitárius	1875	Torda
Gegesi Árpád	ev. ref.	1875	Torda
Lépter Aladár	r. kath.	1874	Gyula-Fehérvár
Lefkovits Leopold*	m. vallásu	1874	Torda
Moldován Válerius	g. kath.	1875	Topánfalva
Máté József	ev. ref.	1875	Torda
Pálfi Márton	unitárius	1873	Várfalva
Pálfi Máté	„	1873	Várfalva
Pap György	g. kath.	1870	Hadrév
Székely Sándor	unitárius	1876	Torda
Szentpéteri József	r. kath.	1874	Piski
Tatár Jenő	ev. ref.	1875	Harasztos
Veres Zoltán	unitárius	1874	Hátszeg
2-ik elemi osztály.			
Buzogány Elek	unitárius	1872	Uj-Székel

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Fazekas Mózes	unitárius	1870	Kövend
Ferenczi Gyula	ev. ref.	1873	Torda
Giskra Demetar	g. kath.	1871	F.-Detrehem
Julián Aurél	„	1869	Fráta
Kleinhempel József	lutheránus	1871	Torda
Lefkovits Lajos*	m. vallásu	1871	Torda
Lefkovits Emmánuel*	„	1873	Torda
Miklós Ferencz	ev. ref.	1871	Torda
Pap Teophil	g. kel.	1871	Vajdaszeg
Pálfi István	unitárius	1871	Várfalva
Pápai József*	„	1870	Sáros
Polyánszki Titusz	g. kath.	1873	Keselymező
Placsintár Károly	r. kath.	1873	Torda
Rothstein Samu	móz. vall.	1874	Sz.-Mihályfalva
3-ik elemi osztály.			
Amberboj Béla	r. kath.	1873	Torda
Bardocz Ferencz	unitáriás	1872	Torda
Bajka Domokos	„	1868	Sz.-Mihályfalva
Blazsei Miklós	r. kath.	1872	Torda
Czikugyán János	g. kath.	1871	N.-Csán
Gönczi Károly	unitárius	1870	Torda
Kis Sándor	ev. ref.	1870	Torda
Máder Miksa	r. kath.	1872	Heves
Májer Simion	g. kath.	1868	Aranykut
Nagy Elek	ev. ref.	1873	Torda
Pálfi Mózes	unitárius	1871	Ar.-Rákos
Olasz András	ev. ref.	1870	Torda
Pál Emmánuel	unitárius	1872	Maros-Bogáth
Pap Emil	g. kath.	1872	Nagy-Csán
Szabó Dénes	ev. ref.	1871	Torda
Szathmári Pál	unitárius	1872	Kövend
Tóbiás József	r. kath.	1868	Torda
Tóth Árpád	ev. ref.	1872	Torda
Wolff Gábor	r. kath.	1872	Torda
4-ik elemi osztály.			
Ambrus József	unitárius	1874	Torda
Árkosi András	„	1869	Várfalva

Neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Biró István	unitárius	1871	Ar.-Rákos
Csongvai Géza	„	1873	Torda
Dali Vilmos	„	1872	Sz.-Mihályfalva
Fogarasi József	„	1867	Várfalva
Gálfi Dániel	„	1869	Mészkő
Kállai Sándor	ev. ref.	1872	Torda
Létai Gyula	unitarius	1872	Ar.-Rákos
Mandula Vilmos	r. kath.	1872	Budapest
Májer János	ev. ref.	1872	Torda
Máté Béla	„	1871	Torda
Máté Dezső	„	1873	Torda
Mezei Andor	„	1872	Torda
Moldvai Miklós	„	1871	Torda
Nagy Miklós	unitárius	1871	Torda
Olescher Emil	r. kath.	1873	Brassó
Polyánszki Oreszt	g. kath.	1871	Keselymező
Pálfi András	unitárius	1872	Várfalva
Polik Károly	ev. ref.	1870	Torda
Pálfi Dezső	unitárius	1870	M.-Szilvás
Székely László	„	1870	Torda
Székely Miklós	„	1870	Torda
Tóth László	ev. ref.	1869	Torda
Szarvadi Gyula	„	1870	Sz.-Mihályfalva
Velits Ödön	lutheránus	1873	Torda
Vajna Miklós	r. kath.	1873	Torda
Zsigmond Miklós	unitárius	1868	Sinfalva
Osztálytalanok.			
Antal József	ev. ref.	1874	Torda
Czigerián Livius*	g. kath.	1875	Torda
Cotisel Miklós*	g. kel.	1867	Csertés
Csont Jenő	ev. ref.	1875	Torda
Lefkovits Sámuel*	m. vall.	1873	Torda
Maurer Béla	unitárius	1873	Torda
Méra Sámuel	g. kath.	1874	Torda
Miklós Elemér	ev. ref.	1875	Torda
Pável Stefán*	g. kel.	1872	Vajdaszeg
Szabó Árpád	ev. ref.	1875	Torda
Tóth István	„	1875	Torda

Ösztöndijak, jutalmak és javadalmak.

1. Ösztöndijasok. Az áldott emlékezetű Koncz János alapitványának kamataiból havonként 2—2 forint segélyben részesültek: 1) Máté László V. oszt. Kövendről, 2) Józan Miklós III. oszt. Tordáról, 3) Simándi István IV. oszt. Toroczkóról, 4) Bölöni Pál III. oszt. Kövendről, 5) Árkosi András 4. elemi oszt. Várfalváról, 6) Gspan Károly I. oszt. Bágyonból, 7) Pálfi András 4. oszt. Várfalváról, 8) Ütő Sándor I. oszt. Nagy-Ajtáról, 9) Pálfi Dénes I. oszt. Várfalváról, 10) Zsigmond Miklós 4. oszt. Sinfalváról.

2. Legatiok és tanitványok után kapott jövedelmek, idevéve a szolgák fizetése és a stipendium is.

A legatiokból 370 frt jövedelem folyt be a három ünnepen. A tanitványoktól készpénz jövedelem mintegy 1800 frt. Kilencz kosztos tanitvány csak 100 forinttal véve 900 frt. Az összes segély 3370 frt.

3. Jótékonyság. Szigethi Sándor felügyelő gondnok ur egy szegény tanulónak teljes ellátást adott; mlts b. Kemény György főispán ur 2 drb aranyt, tkts Hannenheim Károly törv. biró ur 5 drb tallért, tkts Osztián Gergely ur 5 drb tallért ajándékoztak a jelesebb tanulók megjutalmazására.

Könyvtár és egyletek.

1. Az intézet könyvtárában volt az év végén 2070 drb mű. Ez isk. évben gyarapodott a könyvtár vétel utján 22 drbbal; ajándékozás utján pedig 52 drbbal. Van tehát ma a könyvtárban 2144 drb mű.

2. Az ifjusági könyvtár ez isk. évben átadatott a polg. isk. gondnokságnak leltár mellett.

Az ifjusági olvasó-egylettel összeköttetésben volt az önképző kör is Nagy Béla polg. isk. tanitó vezetése alatt. A kör minden szombaton 5—7 óráig gyülést tartott, melynek tárgyai szavalatok s ezeknek megbirálása voltak. Ezeken kivül minden hónapban egyszer egyes prózai és verses művek adattak be, s biráltattak meg. A büntetés pénzekből begyült összegből két pályadij tüzetett ki egy szavalatra és egy prózai munkára.

Márczius 15-ét rendkivüli gyüléssel ünnepelte meg az ifjuság.

A nagy könyvtár részére a következő lapok jártak: „Az orsz. középtanodai tanáregylet közlönye“, „Egyetemes Philologiai Közlöny“, „Család és Iskola“, „Prot. egyh. és Isk. Lap“, „Budapesti Szemle“. Az ifjusági könyvtár részére pedig: „Vasárnapi Ujság“, és „Hasznos Mulattató“.

Iskolai közlemények.

1.) Az iskolai év szeptemker 5-én kezdődött meg ünnepélyes megnyitással, mely alkalommal az igazgató mondott alkalmi beszédet.

2.) Ezen évben nyilt meg a fiuiskola V-ik osztálya. Ennek következtében a tanitói személyzet nagyobbitása szükségessé válván, a nmlgu vallás és közokt. ügyi magas miniszterium kinevezte Nagy Gábor okleveles polg. isk. tanitójelöltet az intézethez segédtanitói minőségben.

3.) Évközben a tanitói karban következő változások történtek:

a) A nmlgu vallás és közokt ügyi magas miniszterium, még a nyári szünidő tartalma alatt, áthelyezte ez intézetből Miklós Gergely okl. polg. isk tanitót az alsó-lendvai állami polgári iskolához igazgatói minőségben, helyette pedig kinevezte Kósa Sándor okl. polg. isk. tanitó-jelöltet rendes tanitói minőségben.

b) Soltész Arnold okl. polg. isk. rajztanitó még az iskolaév elején, saját kérelme következtében, áthelyeztetett ez intézettől a maros-ludasi állami felső népiskolához, s miután az ez által üresedésbe jött állomásra hirdetett pályázat eredménytelen lett, helye egész iskolai évben betöltetlen maradt. A neki beosztott tárgyak közül a mennyiség- és mértan: Pálfi Károly és Kósa Sándor, a szépirás és rajz: Nagy Gyula tanitók közt osztattak ki. A tárgyak kiosztása egyelőre ideiglenesen történt, de később e kiosztás a tanfelügyelőség által, miniszteri megbizás következtében, állandósittatván, a mennyiségtant és mértant Pálfi Károly és Kósa Sándor tanitották egész éven át; de a szépirás és rajz tanitása félbe maradt, mert Nagy Gyula időközben sulyos betegségbe esvén, szaktanitó hiánya miatt a tárgyat előadatni nem lehetett.

4. Ezen isk. évben Májai István állomásán véglegesittetett.

5. A polgári fiuiskola tantestülete havonként értekezletet tartott, melyeken mindenik tanitó irásbeli jelentést tett az eddig feldolgozott s a jövő ülésig feldolgozandó tananyagról, a mi által az évi tananyag czélszerü beosztása és a tanitás egyöntetüsége elérhető volt.

Ezen jelentések tanulságos eszmecserékre szolgáltattak alkalmat, s kapcsolatban az osztályfőnökök által a növendékek erkölcsi magaviseletéről és mulasztásairól tett kimerítő jelentésekkel: számos nevelés- és módszertani kérdés megvitatására nyujtottak alapot.

Az értekezlet minden három hónapban értesitőket küldött a szülőkhöz a növendékek magaviseletéről és előhalsdásáról.

Tizenegy ülésen 70 ügy tárgyaltatott.

6. Az évi zárvizsgálatok junius 27—30. napjáin tartattak meg.

Az iskolai év ünnepélyes bezárása julius 1-én tartatott meg, melyen az igazgató mondott alkalmi beszédet.

Mind a vizsgák, mind a zárünnepélyek igen szép számú közönség jelenlétében folytak le.

7. A jövő iskolai évre a tandijakat a gondnokság a következőkben állapitotta meg:

a) névbeirás 1 frt; tandij 3 frt; értesitő dij 50 kr, könyvtárdij 50 kr. Összesen 5 frt.

Névbeiráskor a dijakat minden tanuló köteles lefizetni egész évre. A kik dijmentességben akarnak részesülni, azok kellőleg felszerelt szegénységi bizonyitványaikat folyó év szeptember 1-ig az intézet igazgatójához beadni kötelesek, hogy a gondnoksághoz idején felterjeszthetők legyenek.

8. A jövő 1882/3-ik évre a beiratások szeptember 1-től 5-ig eszközöltetnek az intézet 4-ik számú tantermében. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 6-án lesz.

9. Szükségesnek tartom értesiteni a szülőket, hogy ezen intézetben a classikus nyelveket, az intézet létrejötte alkalmával az unitárius egyház és nmlgu vallás és közoktatásügyi m. k. miniszterium közötti szerződés alapján, az unitariusok Mltsgs E. K. Tanácsa a gymnasialis tantervnek megfelelő mértékben tanittatja, s ennek következtében á középtanodába való átlépés nincs akadályozva.

Pálfi Károly,
igazgató-tanár.

C) SZÉKELY-KERESZTURI KÖZÉPTANODA.

I. Iskolai igazgatóság.

Elnökök: Felügyelő gondnokok: Kénosi Jakab Lajos.
„ „ Tarcsafalvi Pálffy Dénes.
„ „ Báró Orbán Balázs, országgyülési képviselő.
„ „ Kozma Ferencz, m. kir. állami férfitanitó-képezdei igazgató-tanár, a M. Tud. Akad. levelező s a Kemény Zsigmond-társaság tagja.

Előadó: Sándor János, igazgató.
Jegyző: Barabás Lajos.
Tagjai a tanárok s a helybeli néptanitó Katona Sándor.

II. Tanári és tanitói személyzet s az általuk előadott tantárgyak.

Sorszám	Tanár v. tanitó neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma heti	Órák száma összesen	Észrevételek
1	László József, rendes tanár	1871	Latin nyelv	V.	4		A IV. osztály főnöke és a faiskola vezetője
			„	IV.	3		
			„	III.	4	20	
			Görög nyelv	V.	4		
			„	IV.	5		
2	Sándor János, rendes tanár	1872	Mennyiségtan	V.	3		Igazgató s az V. osztály főnöke s a középtanoda könyvtárnoka.
			„	IV.	3		
			„	III.	3		
			„	II.	3	18	
			„	I.	3		
			Természettan	III.	2		
			Szón. gyakor.	IV. V.	1		
3	Gombos Sámul, rendes tanár	1872	Költészettan	V.	2		A III. osztály főnöke és a középtanoda pénztárnoka.
			Stilisztika	IV.	3		
			Mondattan	III.	3	19	
			Német nyelv	V.	3		
			„	IV.	4		
			„	III.	4		

Sorszám	Tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Órák száma heti	Órák száma összesen	Észrevételek
4	**Barabás Lajos**, lelkész és r. tanár	1875	Vallás	V. IV.	1		A II. osztály főnöke és igazgatósági jegyző.
			„	III.	1		
			„	II. I.	1	10	
			Német nyelv	II.	4		
			„	I.	3		
5	**Barabás József**, rendes tanár	1878	Természetrajz	V.	3		Az I. osztály főnöke és a természetrajzi tanszertár őre.
			„	IV.	2		
			„	II.	2		
			„	I.	2	18	
			Földrajz	III.	3		
			„	II.	3		
			„	I.	3		
6	**Tibáld József** köztanitó	1881	Régiség	V.	2		Iskolafőnök.
			Latin nyelv	II.	5		
			„	I.	5	19	
			Számtan	elők. oszt.	3		
			Földrajz	„	2		
			Vestibulum	„	2		
7	**Vitális Elek**, köztanitó	1880	Történelem	IV.	2		Az elők. oszt. főnöke, és ifjusági könyvtárnok.
			Magyar nyelv	II.	3		
			„	I.	4		
			„	elők. oszt.	5	24	
			Vallás	„	2		
			Ném. olv. és ir.	„	2		
			Természetrajz	„	2		
			Tornászat	az összesn.	4		
8	**Katona Sándor**, szaktanitó	1863	Vallásos ének	V. IV. III.	2		Az eklésia kántora és iskolatanitója.
			„	II. I.	2		
			„	elők. oszt.	2	8	
			Műének	V. IV. III.	1		
			„	II. I.	1		
9	**Felméri Mózes**, szaktanitó	1873	Rajz és irás	II. I.	2		Állami tanitóképző-intézeti rajz- és irás-tanár.
			„	elők. oszt.	2		
			Rajz	V.	1	8	
			„	IV.	1		
			„	III.	1		

Megjegyzés. A tanterv ugyanaz, a mi a kolozsvári fő tanodában a megfelelő osztályokban.

III. A tanulók betüsoros névsora az 1881—82. tanévben.

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
V. gymn. osztály.			
Ambrus János	unitárius	1865	Csehédfalva
Benke Elek	„	1865	A.-Siménfalva
Borbély Sándor	ev. ref.	1864	Sz.-Keresztur
Dán Theophil	g. kath.	1862	Szász Nádas
Fűzi József	unitárius	1863	H.-Karácsonfalva
Gróf Haller Péter	rom. kath.	1867	Sz.-Keresztur
Kádár Lajos	unitárius	1865	Laborfalva
Karácson István	ev. ref.	1866	Sz.-Keresztur
Kis Elemér	unitárius	1866	Laborfalva
Lőfi Jenő	„	1866	Bölön
Lőrinczi Mózes	„	1865	Fiátfalva
Nagy Lajos	„	1864	Buzaháza
Szathmári István	„	1867	Harangláb
Tóth Károly	„	1860	Vadad
Ütő Béla	„	1868	N.-Ajta
Összesen: 15.			
IV. gymn. osztály.			
Ádám Mózes	unitárius	1868	Bözöd
Bálint József	„	1868	Szt.-Ábrahám
Bartalis József	„	1865	N.-Kadács
Bedő Sándor	„	1865	Kálnok
Bodor Mihály	„	1867	Csehédfalva
Gyöngyösi Béla	„	1865	Ny.-Szt.-László
Kábdebó Antal	r. kath.	1867	Sz.-Keresztur
Kimpián János	g. kel.	1863	Oláh Hidegkut
Kis Aladár	unitárius	1868	Laborfalva
Kis Béla	„	1866	Széplak
Kis Elek	ev. ref.	1865	Timafalva
Lőfi Endre	unitárius	1868	Bölön
Menyhárt János	„	1866	Uj-Székel
Nagy Gábor	ev. ref.	1868	Sz.-Keresztur
Német Albert	unitárius	1866	Vargyas
Németi Gábor	ev. ref.	1865	N. Solymos
Orbók Béla	unitárius	1867	Rugonfalva

Neve	vallása	Születési éve	Születési helye
Szabó Mihály	unitárius	1865	H.-Almás
Simó János	„	1866	K.-Solymos
Vajda Ákos	„	1867	Harangláb
Vitályos Ákos	ev. ref.	1868	Sz.-Keresztur
Összesen: 21			
III. gymn. osztály.			
Cseh Béla	unitárius	1868	Szt.-Gericze
Cseh Gábor	„	1867	„
Dániel Imre	r. kath.	1868	Vargyas
Demeter Károly	unitárius	1868	M. Zsákod
Gál Kelemen	„	1869	Szt.-Gericze
Geréb Zsigmond	„	1868	A.-Boldogássz. falva
Gombos Gábor	„	1868	Csehédfalva
Hajdó János	ev. ref.	1869	Szt.-Erzsébet
Hadházi Sándor	unitárius	1869	Muzsna
Herman Mózes	ev. ref.	1865	Sz.-Keresztur
Karácson Endre	„	1869	„
Kovács Imre	unitárius	1867	K.-Solymos
László Zsigmond	„	1868	Jánosfalva
Máté Áron	„	1870	Városfalva
Máté Lajos	„	1868	„
Orbók Lajos	„	1868	Héjasfalva
Pál Ambrus	„	1868	Harangláb
Szabó László	„	1868	Bölön
Szatmári Gyula	„	1868	Harangláb
Széplaki Rezső	r. kath.	1865	Okland
Takács János	unitárius	1865	Fiátfalva
Tolán Viktor	g. kel.	1863	A.-Boldogfalva
Ütő Károly			
Összesen: 23.			
II. gymn. osztály.			
Balog Benedek	ev. ref.	1870	Léczfalva
Balog Péter	„	1870	Barátos
Benczédi Sándor	unitárius	1867	A.-Benczéd
Boér János	g. kath.	1864	O.-Zsákod
Demeter Dénes	ev. ref.	1869	Csekefalva
Gálfi János	unitárius	1868	Martonos
Gyarmati Dénes	„	1869	A.-Boldogfalva

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
Gyöngyösi Sándor	unitárius	1869	Ny. Szt.-László
György Vilmos	„	1869	Ikland
Kapusi Péter	„	1868	B. Körispatak
László György	„	1869	Szt.-Ábrahám
Lőrinczi Dénes	„	1868	„
Márdán Eronim	g. keleti.	1868	Zsiberg
Máté József	unitárius	1869	Bözöd
Marosi Mózes	„	1867	Uj-Székely
Orbók Gyula	„	1869	Ragonfalva
Pál Ferencz	„	1867	Bölön
Pap Mózes	„	1868	Tordátfalva
Sándor Albert	ev. ref.	1867	Óczfalva
Sándor Balázs	unitárius	1870	H.-Almás
Sándor Géza	„	1869	Gyepes
Szabó Domokos	„	1867	Kénos
Szász Miklós	ev. ref.	1869	Sz.-Keresztur
Sikó Áron	unitárius	1868	Bölön
Simén Endre	„	1869	N,-Solymos
Steiner Mózes	mózes val.	1870	Ny.-Gálfalva
Stojkovich Miklós	g. keleti	1868	Almakerék
Vári Albert	unitárius	1867	Martonos
Vas Albert	„	1869	H. Keményfalva
Vas Domokos	„	1866	Bözöd
Összesen: 30.			
I. gymn. osztály.			
Bedő Sándor	unitárius	1870	S.-Kőrispatak
Biró Lajos	„	1869	Ikland
Boros Károly	„	1869	Szt.-Gericze
Buzogány János	„	1867	K.-Solymos
Csifó Károly	„	1868	Sz.-Keresztur
Csorna Dénes	ev. ref.	1868	„
Csupor Kálmán	unitárius	1871	Szt.-Gericze
Demeter István	ev. ref.	1867	Csekefalva
Demeter Sándor	unitárius	1870	M.-Zsákod
Dworzsák Tamás	r. kath.	1868	Sz.-Keresztur
Fülöp Mózes	unitárius	1869	Bözöd
Gálfalvi István	„	1869	Harangláb
Inczefi Albert	„	1870	Derzs
Imre József	„	1868	S. Kőrispatak
József Dénes	„	1867	M.-Zsákod

Neve	vallása	Születési	
		éve	helye
Kádár János	unitarius	1868	Bözöd
Kozma László	„	1871	Sz.-Keresztér
Lőfi Ödön	„	1872	Bölön
Márkos Ferencz	„	1868	Medesér
Máté János	„	1872	Bözöd
Nagy Mózes	„	1868	K.-Solymos
Nagy Péter	ev. ref.	1870	Sz.-Keresztur
Orbók Kálmán	unitárius	1871	Héjasfalva.
Osváth Dénes	„	1868	Bözöd
Péterfi Áron	„	1868	N.-Kede
Pintia Pátrityia	g. keleti	1869	Sárpatak
Pössig Gyula	r. kath.	1870	Ny.-Szereda
Szabó Dénes	unitárius	1869	Kénos
Szatmári Elek	„	1869	Harangláb
Szatmári József	ev. ref.	1871	N.-Szeben
Simó Lukács	unitárius	1870	K.-Solymos
Simó Pál	„	1869	Harasztkerék
Sipos Elek	ev. ref.	1866	K.-Solymos
Steiner Áron	mózes val.	1870	Ny. Gálfalva
Zoltán Albert	unitárius	1869	Héviz
Végh József	„	1869	Tordátfalva
Varga Zsigmond	ev. ref.	1870	Fiátfalva
Összesen: 37.			
Előkészitő osztály.			
Bartalis Samu	unitárius	1870	Medesér
Dombi Gyula	„	1871	H.-Szt.-Márton
Dombi Ferencz	„	1868	„
Fábián János	„	1870	B.-Körispatak
Filep Zoltán	„	1871	Ikland
Fodor János	„	1870	Sz -Keresztur
Gagyi László	ev. ref.	1873	A.-Boldogfalva
Horváth Károly	„	1869	Sz.-Keresztur
Jakab Férencz	unitárius	1868	H.-Szt.-Márton
József Lajos	„	1869	M.-Zsákod
László Domokos	„	1870	Sárd
László Mózes	„	1870	Bözöd
Lázár Kálmán	r. kath.	1871	Sz.-Keresztur
Murvai Dénes	unitárius	1871	Uj-Székel
Nagy András	„	1870	Csekefalva
Nagy Dénes	„	1870	K.-Adorján

Neve	Vallása	Születési éve	Születési helye
Nagy Simon	unitárius	1869	K.-Solymos
Németh Ödön	«	1872	Csekefalva
Palatka Domokos	„	1871	M.-Zsákod
Pál István	„	1870	Harangláb
Pálfi Zoltán	„	1870	Martonos
Rácz Árpád	ev. ref.	1871	Sz.-Keresztur
Szabó András	„	1869	„
Szabó Frigyes	r. kath.	1872	„
Szabó Péter	unitárius	1869	„
Szalontai Károly	ev. ref.	1869	„
Szenkovich Aurél	r. kath.	1870	„
Vas József	unitárius	1871	„
Összesen: 28.			
Osztálytalanok.			
Dörner György	ágost. hitv.	1863	Mesche
Pfilp Mihály	„	1868	Schönberg
Fritsch János	„	1866	Erked
Fritsch János	„	1866	„
Goss Márton	„	1862	Mesche
Hermann Márton	„	1866	Erked
Kässler Márton	„	1863	Schönberg
Nagy Gyula	unitárius	1871	K.-Solymos
Pulka Miklós	g. keleti	1870	Szász-Keresztur
Pulka Sophron	g. keleti	1869	„
Schmidt János	ág. hitv.	1864	Mesche
Zicheli Mihály	ágost. hitv.	1864	Schönberg
Yallisch György	ág. hitv.	1865	Mesche
Összesen: 13.			

IV. ÁLTA-
STATISTIKAI

az 1881—82-ik iskolai évről a székely-

Tanfolyam	Osztály	Felvétetett év elején: rendes	Felvétetett év elején: osztálytalan	Év közben: kilépett	Év közben: meghalt	Az iskolai év végén volt: rendes	Az iskolai év végén volt: osztálytalan	Nemzetiség szerint: magyar	Nemzetiség szerint: szász	Nemzetiség szerint: román	Vallás szerint: unitár.	Vallás szerint: ev. ref.	Vallás szerint: rom. kath.	Vallás szerint: gör. kath.	Vallás szerint: gör. kel.	Vallás szerint: ág. hitv.	Vallás szerint: Mózes vall.	Életkor: 9 éves	Életkor: 10 éves	Életkor: 11 éves
Gymnasiumban	I. osztály	37	—	3	—	34	—	36	—	1	27	6	2	—	1	—	1	2	4	8
	II. „	30	—	—	—	30	—	27	—	3	21	5	—	1	2	—	1	—	—	4
	III. „	23	—	—	—	23	—	22	—	1	17	3	2	—	1	—	—	—	—	1
	IV. „	21	—	—	—	21	—	20	—	1	15	4	1	—	1	—	—	—	—	—
	V. „	15	—	—	—	15	—	14	—	1	11	2	1	1	—	—	—	—	—	—
	Összesen	126	—	3	—	123	—	119	—	7	91	20	6	2	5	—	2	2	4	13
	Előkészitő oszt.	28	—	1	—	27	—	28	—	—	20	5	3	—	—	—	—	1	2	7
	Osztálytalan	—	13	—	—	—	13	1	10	2	1	—	—	—	2	10	—	—	1	1
Az egész ösz.	A gymnasiumban	126	—	3	—	123	—	119	—	7	91	20	6	2	5	—	2	2	4	13
	Az előkészitőben	28	—	1	—	27	—	28	—	—	20	5	3	—	—	—	—	1	2	7
	Osztálytalan	—	13	—	—	—	13	1	10	2	1	—	—	—	2	10	—	—	1	1
	Összesen	167		4	—	163		148	10	9	112	25	9	2	7	10	2	3	7	21

Jegyzés: A szászok csak a magyar nyelv tanulása végett iratták be magokat.

LÁNOS KIMUTATÁS

kereszturi unitárius középtanodánál.

kor szerint									Születési helyük szerint									Osztályozás szerint					Vizsgát tett	Vizsg. nem tett	Előmenetelök szerint	
12 éves	13 éves	14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19 éves	20 éves	Udvarhelym.	Háromszékm.	M.-Tordam.	N.-Küküllőm.	K.-Küküllőm.	Szebenm.	Vidéki	Helybeliyi	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	rendes	rendes	haladók	ismétlők
10	9	3	1	—	—	—	—	—	22	3	6	3	2	1	32	5	1	7	15	9	2	34	—	23	11
12	6	6	1	—	1	—	—	—	21	4	3	1	1	—	29	1	5	2	13	7	3	30	—	30	—
4	11	3	—	3	—	1	—	—	15	2	3	1	2	—	21	2	4	2	10	5	2	23	—	21	2
—	6	4	4	6	—	1	—	—	15	3	1	—	2	—	18	3	—	2	9	10	—	21	—	19	2
—	1	2	3	4	2	1	1	1	7	4	2	—	2	—	12	3	3	3	4	4	1	15	—	15	—
26	33	18	9	13	3	3	1	1	80	16	15	5	9	1	112	14	13	16	35	35	8	123	—	108	15
10	6	2	—	—	—	—	—	—	24	—	2	—	2	—	18	10	3	6	12	6	—	27	—	17	10
1	1	—	4	1	1	2	1	—	4	—	—	9	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	33	18	9	13	3	3	1	1	80	16	15	5	9	1	112	14	13	16	51	35	8	123	—	108	15
10	6	2	—	—	—	—	—	—	24	—	2	—	2	—	18	10	3	6	12	6	—	27	—	17	10
1	1	—	4	1	1	2	1	—	4	—	—	9	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	40	20	13	14	4	5	2	1	108	16	17	14	11	1	143	24	16	22	63	41	8	150	—	125	25

V. A tanuló ifjuság segélyezése.

a) Raffaj Károly alapitványából év kezdetén 4 frtot Gombos Gábor III. oszt. év közepén 4 frtot. Menyhárt János IV. oszt. tanuló.

A téli vizsga alkalmával:

b) Mártonffy Gergelyné Koncz Juliánna alapból: Pál Ambrus III oszt., Szabó Mihály IV. oszt., Geréb Zsigmond III. oszt., fejenként 20 frt 34 krt.

c) Az Augusztinovich Sámuel alapból: Márkos Ferencz, Fülöp Mózes, Kádár János, Buzogány János I. oszt. és Lőrinczi Dénes, László György, Gálfi János, Sándor Géza, Vas Albert, Pap Mózes, György Vilmos, Gyarmati Dénes II. oszt. tanulók, egyenként 3 frt 50 krt.

A nyári vizsga alkalmával:

d) Az Ágoston István alapból: Kis Elemér, Lőfi Jenő, Kádár Lajos, Ütő Béla, Nagy Lajos egyenként 10 frt. Füzi József, Német Albert, Vajda Ákos, Nagy Mózes, Simó Pál, Ütő Károly fejenként 5 frt. Pap Mózes 4 frt.

e) Báró Orbán Balázs alapitványából: Tóth Károly V. oszt. Menyhárt János IV. oszt. Hermán Mózes III. oszt. Vas Domokos II. oszt. Sipos Elek I. oszt. fejenként 10 frtot.

f) Fejér Márton alapitványból az egy forintos tallért a szép irásért kapta Imre József I. oszt.

g) Mártonffy Gergelyné Koncz Juliánna alapból: Máté János I. oszt. László Zsigmond és Máté Áron III. oszt. fejenként 20 frt 34 krt.

h) Bedő Sándorné, Bereczky Mária alapból két köztanitó fizetés-pótlék czimen 14 frt 64 krt.

i) Pálfi Ferencz ügyvéd és tiszti ügyész ez alkalommal is egy 20 frankos aranyat ajándékozott egy jó igyekezetü és jó magaviseletü tanulónak, ez Ambrus János V. oszt. tanulónak adatott.

k) Botta Györgyné, Koncz Klára 400 frtos alapitványából, mely ez évben indult meg, Benke Elek V. oszt. tanuló 20 frtot.

l) „Sándor Jólán emléke“ czimü alapból László György II. oszt. 3 frtot.

m) Árkosi Dénes ajándékából a „Keresztény Magvető 1877. évi folyama Bedő Sándor IV. oszt. tanulónak adatott; és a Channing müvei 1. k. Karácson István, 2. k. Borbély Sándor, 3. k. Dán Theophil, 4. k. Vitályos Ákos, 5. k. Kábdebó Antal tanulóknak jutalomképen.

n) Raffaj Károly ajándékából a „Keresztény Magvető“ 1881. évi folyama Vári Albert II. oszt. tanulónak.

o) A Koncz János alapból 10 tanuló kapott havonként két forintot. Név szerint: József Lajos, Nagy Dénes elők. oszt. De-

meter Sándor, Péterfi Áron, Biró Lajos, Orbok Kálmán, Imre József I. oszt. Orbok Gyula* II. oszt. Simó János és Orbok Béla* IV. oszt. tanulók.

Jegyzés. A *-gal megjegyzettek helyett tanulásbeli hanyagság miatt mások vétettek fel a 2-ik félévre, u. m. Orbok Lajos III. oszt. és Gálfalvi István I. oszt. tanulók.

VI. Tanszerek.

1. A mult év végén a középtanoda könyvtára állott 9684 darabból. Szaporodott ez évben 179 darabbal; tehát ma áll 9863 darabból. Ez évi szaporodást eszközölte báró Orbán Balázs 26 darabbal. Egyes kiadók küldöttek 47 drbot. A m. tud. Academia 97 drbot. Raffaj Károly 1 drbot és a pénztárból vétetett 8 db. A következő szaklapok, folyóiratok jártak: „Magyar Tanügy.“ „Az országos középtanodai tanáregylet Közlönye.“ „Budapesti Szemle,“ „Philologiai Közlöny.“ „Magyar Nyelvőr.“ „Közoktatás.“

2. Természettani eszközök gyüjteménye ez évben 8 darabbal szaporodott. Ezeknek vételára 45 frt 86 kr., mely kiadásból 32 frt 69 krt, az ifjuság által a mult évben e czélra rendezett majális tiszta jövedelme fedezett, a többi pedig — 13 frt 17 kr. — az iskola pénztára.

3. Terménytár. Gróf Haller Béla 350 drból álló növénygyüjteményt ajándékozott. Továbbá mult évben Triestben léte alatt szerzett 46 drb. üvegbe és Spiritusba helyezett tengeri állatot adományozott; u. m. Pisces. Belone vulgaris Flem. 1 drb, Uranoscopus scaber L. 1 drb. Cepula rubescens 2 drb. Zeus faber L. 1 drb. Lophius piscatorius L. 1 drb. Sygnanthus acus L. 1 drb. Hippocampus brevirostris L. 4 drb. Acanthias vulgaris. Raja miraletus L. Torpedo marmorata L.

Mollusca. Loligo vulgaris Lam. 2 drb. Sepia officinalis L. 1 drb. Eledone moschata L. 1 drb. Haliotis tuberculata L. 2 drb. Murex brandaris L. 1 drb. Lima squamosa Lam. 1 drb. Chiton piceus aut squamosa. Phil. 3 drb. Phalusia mammulata Cu. 1 db.

Crustacea. Lambrus massena Rux. 1 drb. Ilia nacleus Herbst. 2 drb. Pinnatheres veterum Bos. 2 drb. Portunus depurator L. 2 drb. Squila martis R. 1 drb. Vermes. Aphrodite aculiata 1 drb. Echinodermata. Cucumaria doliolum 2 drb. Psamechinus microtuberculatus L. 1 drb. Toxopneustis lividus 1 drb. Asteriscus jabbosa. Torb. 1 drb. Astopecten aurantiacus. Phl. 2 darab. Ophistria fragilis 2 drb.

Spongiae. Suberites sp. 1 drb. Spongia sp. 1 drb.

VII. Ifjusági egyletek.

a) Az olvasó egyletnek az első félévben volt beltagja 125. Kültagja 10; a 2-ik félévben beltagja 126. Kültagja 11. A tagoktól az összes bevétel 79 frt 35 kr.

Az ifjusági könyvtár részére szereztetett 28 mü 37 darabban. Ajándékozott Dobrowsky és Franke 6 drb ifjusági iratot.

A következő lapok járattak: „Vasárnnpi Ujság," „Politikai Ujdonságok", „Protestáns egyházi és iskolai lap", „Borsszem Jankó", „Keresztény Magvető." Ingyen jött a „Néptanitók Lapja." Raffaj Károly ajándékából: A „Székelyföld" és „Kolozsvári Sajtó."

b) A kölcsönző egylet vagyona a mult év végén tett 203 forint 99 krt, myst 238 frt 43 kr.

c) Az önképzőkör Gombos Sámuel vezetése alatt dicséretes sikerrel müködött; 20 gyülést tartott. Müködő tagja volt 36.

VIII. Adatok az 1881–82-ik iskolai év történetéhez.

Ez iskolai év sept. 5-én reggel $^1/_2$8 órakor ünnepélyesen megnyittatott. Beszédet tartott az igazgató. A felvételi, javitó és pótvizsgák 7-én d. u. tartattak meg.

A tanári, tanitói személyzetben nem történt semmi változás egyéb, mint Barabás József segédtanár az 1881-ik évi egyh. főtanácson rendes tanárrá választatott s igy az állandó tanerők száma egygyel szaporodott.

Az ifjuság erkölcsi magaviselete és a tanulásban való igyekezete kielégitő.

Középtanodánk beteg növendékei ez évben is rendes gyógykezelés alatt állottak. Összesen 78 betegségi eset fordult elő.

A tanulók által vásárolt orvosságok ára 20%-át Jaeger Fr. József az intézet kórháza javára ajándékozta.

Az országos magy. iparmüvészeti muzeum részéről rendezett könyvkiállitásban részt vettünk, a mennyiben az 1711 előtti időkből több darab könyvet küldöttünk a kiállitásra, a melyek közül két darab ezen megjegyzéssel jött vissza: „unicum."

Igazgatósági ülés tartatott 13, a melyeken az intézet tan- és gazdasági ügyei tárgyaltattak.

A vizsgák január és junius végén tartattak meg. Az itteni állandó vizsgáló bizottság mellé az E. K. Tanács a téli vizsga alkalmával több egyházi tanácsost nevezett ki; a nyári vizsga alkalmával azonban senkit sem nevezett ki. Okát nem tudjuk, de mindenesetre sajnáljuk a biztos urak elmaradását.

Vizsgáink a közönség részéről kellőleg voltak látogatva. Intézetünk iránt az érdekeltség az iskolai évben nem csökkent, de növekedett. Fordultak elő adakozások a növendékek segedelmezésére, valamint az intézet vagyonának gyarapitására nézve. Fogadják az ily irányban müködő nemes szivü emberbarátok legforróbb köszönetünket.

Sándor János,
igazgató-tanár.

TARTALOM.

A) Kolozsvári főtanoda.

Lap.

I. Főfelügyelet . . . . . 3.
II. Iskolai igazgatóság . . . . . 3.
III. Tanári és tanitói személyzet s az általuk előadott tantárgyak . . . . . 4.
IV. Magán-tanitók . . . . . 7.
V. A tanterv táblázatos átnézete . . . . . 8.
VI. A tanterv és tananyag mindkét félévre vonatkozó vázlatos kimutatása . . . . . 10.
Nem kötelezett tantárgyak, melyeket önkéntesen tanultak . . . . . 24.
VII. A tanulók névsora az osztályozás eredménye szerint az 1881—82-ik tanévben . . . . . 25.
VIII. Köz- és érettségi vizsgálatok s papi szigorlat . . . 35.
IX. Általános statistikai kimutatás az 1881—82-ik tanévről 38.
X. Ösztöndijak, jutalmak, segélyezés és javadalmak . . 40.
XI. Tanszerek . . . . . 44.
XII. A főtanoda kórháza . . . . . 45.
XIII. Ifjusági egyletek és alapok . . . . . 46.
XIV. Adatok az 1881—82-ik tanév történetéhez . . . . 49.
XV. Figyelmeztetés az 1882—83-ik tanévet illetőleg . . 52.

B) Tordai középtanoda.

I. *a*) Iskolai igazgatóság . . . . . 53.
b) A polgári iskola gondnoksága . . . . . 53.
II. A tanitók és az általok kezelt tantárgyak megnevezése osztályonként . . . . . 54.
III. Tanterv . . . . . 56.
IV. Anyakönyvi és egyéb statistikai kimutatások . . . 64.

Lap.
V. A tanulók betüsoros névsora az 1881—82-ik tanévben 65.
VI. Ösztöndijak, jutalmak és javadalmak . . . . . 70.
VII. Könyvtár és egyletek . . . . . 70.
VIII. Iskolai közlemények . . . . . 71.

C) Székelykereszturi középtanoda.

I. Iskolai igazgatóság . . . . . 73.
II. Tanári és tanitói személyzet s az általuk előadott tantárgyak . . . . . 73.
III. A tanulók betüsoros névsora az 1881—82-ik tanévben 75.
IV. Általános statistikai kimutatás az 1881—82 tanévről 80.
V. A tanuló ifjuság segélyezése . . . . . 82.
VI. Tanszerek . . . . . 83.
VII. Ifjusági egyletek . . . . . 84.
VIII. Adatok az 1881—82-ik tanév történetéhez . . . . 84.